

EESTI EVANGEELIUMI KRISTLASTE JA BAPTISTIDE KOGUDUSTE LIIT

KÕRGEM USUTEADUSLIK SEMINAR

Toivo Teekel

PROHVETLUSEST EESTIMAAL

Diplomitöö

Juhendaja: Alar Kilp

Tartu 2010

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Prohvetluse tähendus	9
1.1 Prohvet	9
1.2 Prohvetlus peale nelipüha	10
1.3 Keda Jumal valib prohvetiks?	11
1.4 Jumal räägib või vaikib	13
1.5 Prohvetlike sõnumite saamisviisid	14
<i>1.5.1 Prohvetlikud vaimuannid</i>	14
<i>1.5.2 Unenäod</i>	14
<i>1.5.3 Nägemused</i>	16
<i>1.5.4 Transs</i>	16
<i>1.5.5 Taevaskäijad</i>	17
<i>1.5.6 Prohvetlikud väljendusviisid</i>	17
2. Prohvetlus Eestimaal	19
2.1 Prohvetid Eestimaal kuni aastani 1940	19
2.2 Nõukogude Eesti aeg	22
2.3 Ärkamisest	23
2.4 Imedest	28
2.5 Jumala rahvale	30
2.6 Eesti mõju teistele rahvastele	32
2.7 Ülistusest	34
2.8 Euroopa Liidust	36
<i>2.8.1 Sõnumid enne liitumist</i>	36
<i>2.8.2 Sõnumid pärast liitumist</i>	38
2.9 Hoiatused Eestile	40
<i>2.9.1 Kas on võimalik midagi muuta?</i>	43
3. Arutelude analüüs	45
3.1 Kenneth Copeland'i prohvetearutelu	45
3.2 Prohvetess Kathie Walters'i Eesti külastuse arutelu	48
3.3 C.E. Newbold'i sõnumi arutelu	49

3.4 Arutelude kokkuvõte	51
Kokkuvõte	53
Kasutatud kirjandus	55
Lisad	59
Tabel 1. Suhtumised K. Copeland'i prohvetearingusse	59
Tabel 2. Prohvetess Kathie Walters'i Eesti külastuse arutelu	61
Tabel 3. C.E. Newbold'i sõnumi arutelu	62
Summary	64

Sissejuhatus

Viimasel paaril aastakümnel on prohvetlikud sõnumid muutunud sagedasemaks. Kindlasti on seda soosinud Eesti taasiseseisvumine, mis tõi sõnavabaduse. Tekkis võimalus trükkida kristlikke raamatuid, ajalehti ja ajakirju. Internet on võimaldanud „tsensuurivabalt“ ja väikeste kulutustega levitada kirjutisi. Mõtlen siin, „tsensuuri“ all, kirjastajate või trükkijate soovi end või oma väljaannet siduda prohvetliku kirjatükiga. Prohvetlikud sõnumid jäävad kindlasti sinna valdkonda, mida mitte kõik ei rutta levitama ja välja andma.

Olen huviga lugenud kristlikes ringkondades Eestimaal levinud prohvetearinguid ja prohvetlike sõnumeid. Samuti on need sõnumid olnud julgustuseks tegutsemisel, kuulutamisel ja palvetamisel. Väga oluline oli eestimaalaste jaoks referendum Euroopa Liiduga liitumise küsimuses. Isiklikult toetusin prohvetearingutele, mis julgustasid Eestimaad iseseisvalt jätkama. Sai palvetatud ja tegutsetud (osalesin Eesti Iseseisvuskongressil Paides 23.08.2003), et Eesti jätkaks iseseisvalt. Aldo Vinkel ütles sellel Paides toimunud kongressil: „Ma usun, et iseseisvalt on võimalik. Kas me oma iseseisvust ka väärim, seda otsustab eesti rahvas 14. septembril.“ (Vinkel 2003)

See valik on nüüd tehtud ning Eesti on Euroopa Liidu liige. Riigi ja rahvana peame jätkama teed ning paluma ikka Jumalat, et ta meid juhiks ja julgustaks prohvetlike sõnumite läbi.

Kristuse kogudus vajab igal ajastul prohvetlikku sõnumit. Kogudust ehitatakse apostlite ja prohvetite alusele, kus Jeesus ise nurgakivi (Ef 2:20). Prohveti teenistus ja amet peaks olema kogudusele väga omane, sest Jeesus oli prohvet. Luuka evangeeliumis on kirjutatud, kuidas Jeesus saadab Herodesele sõnumi ning nimetab end seal prohvetiks. „*Siiski, ma pean rändama veel täna ja homme ja ülehomme, sest ei sobi, et prohvet hukataks mujal kui Jeruusalemmas.*“ (Lk 13:33)

Ulf Ekman iseloomustab raamatus „Prohvetlik teenistus“ prohvetit. Prohvet on Jumala sõrm, kelle jutlus ei ole metoodiline, kuid kes kuulutab prohvetlikus võidmises. Ta paljastab inimeste südameste motiive, näeb tulevasi sündmusi. On sõnas terav ja täpne nagu kirurg.

Vaatab sügavale ja toob välja puudused. Jumal eemaldab patu koos juurega ning seda teeb prohvet. Ta ei vabanda põrgust rääkides. Must on must ja valge on valge, teisti ei oleks ta Jumala tahtes. (Экман 1995, 31-32)

Aastaid tagasi, kui olin Tallinnast Võrru kolimas, otsisin korterit, kuhu elama asuda. Üks mees, kes oli teinud pakkumise korterivahetuseks, otsustas mind petta. Ta lubas kauba peale maamaja. Sõitsime seda maja vaatama. Teel olles ta rääkis, et kui vana see maja ikka on. Minu isa, kes oli kaasas ütles äkki, et siis on see maja nagu muuseum. Selle sõna peale mees võpatas ja tunnistas, et ongi selle maja muuseumile ära vedamiseks maha müünud. Kohale jõudes käisime ümber maja ja naersime, et seda maja ei oleks pidanud Tallinnast Võrumaale vaatama tulema, kui seda saab varsti näha Rocca al Mare vabaõhumuuseumis. Prohvetlikult öeldud sõna paljastas pettuse. Prohvetlik sõna ei ole mingi elukauge vaimulik vajadus, vaid praktiline õnnistus ja abi.

Toon siin veel näite Paldor Teekeli elust. Kui Paldor Teekel oli noore mehena Olevistest välja minemas jumalariigi tööle, kutsus tolleaegne vanempresbüter Johannes Lipstok vennad kokku, et palvetada ja otsida selgust Jumala käest. Enamus oli selgusel, et on aeg minna. Keegi arvas, et ta on veel noor. Vend Osvald Tärk ütles, et see on selge – vend peab minema. Tärk lisas veel prohvetlikult juurde, et ta saab palju kolida ja lõpuks läheb vene keelt tarvis. Tärgi poolt prohveteeritu täitus kolmise osas väga selgelt. Paldor Teekel oli 35 aasta jooksul kuues paigas - Mooste, Tapa, uuesti Mooste, Keila, Võru, Tallinn Kalju ja Elva koguduse karjaseks. Küsimuseks oli, kus ja kuidas läheb lõpuks vene keelt tarvis? Kas Siberis? Keila perioodil õppis ta innukalt vene keelt. Vene keelt oli vaja Võrus, siis kui tulid paljud sakslased Venemaalt Eestisse. Saksa usklikke oli arvukalt Võru koguduses ning nendega suheldi enamasti vene keeles. Tallinna Kalju kirikus olid ühes maja eesti ja vene kogudus. Elvas oli ka usklikke kellega tuli suhelda vene keeles. Venna Tärgi poolt prohveteeritu täitus täielikult. Prohvetlik sõnum oli kindlasti kolimiste julgustuseks ning ka õhutuseks vene keele õppimisel. „*sest iialgi pole ühtegi prohvetiennustust esile toodud inimese tahtel, vaid Pühast Vaimust kantuina on inimesed rääkinud, saades sõnumi Jumala käest.*“ (2Pt 1:21)

Paar isiklikku näidet – unenägu ja öine üles äratamine. Olin külaliseks ühes Eestimaa koguduses evangeeliuminädalal. Seal olles nägin ühel ööl kaks korda ühte ja sama unenägu. Ärkasin mõlemal korral unenäo lõppedes. Nähtud lugu puudutas oma perekonda. Mõne aja möödudes see olukord juhtuski. Unenäos nähtud loo lõpp oli julgustav ning meil oli palju

lihtsam selles olukorras olla. Joosep ütles vaaraole: „*Ja kuna vaaraol on unenägu kaks korda kordunud, siis on see asi Jumala poolt kindel ja Jumal laseb selle varsti sündida*“ (1Ms 41:32). Kaks korda nähtud unenägu oli meile oluline kinnitus ja asjad lahenesid, nagu unenäos nähtud. Käesolevas töös kasutan mitmeid unenägusid, millede kaudu on antud sõnumeid Eestimaa jaoks.

Teine isiklik kogemus ei ole unenägu, kuid see leidis aset ööl peale üht pühapäeva. Pühapäeval peale jumalateenistuse lõppu tuli üks inimene ja tegi ettepaneku ühe tööloigu kohta koguduses. Ta sai kiire nõustumise, kuna polnudki võimalik sel hetkel asjaga tegelda ning kõik tundus korras olevat. Ööl vastu esmaspäeva kella kahe-kolme ajal „äratakse“ mind korraks üles ning antakse selge sõnum, et mine kontrolli seda asja, mida sa lubasid sel inimesel teha. Jäin peale seda uuesti magama. Hommikul olin kitsas olukorras. Uuesti asjasse sekkumine tundus oma sõna murdmisena. Käsk selleks tuli aga nii üleloomulikult, et pidin seda tegema. Selguski, et asi polnud aus ning halb lahendus sai kõrvaldatud. Jumal sai selgelt rääkida sel hetkel, sest minu mõistus puhkas une ajal. Nähtavasti poleks ma ka teistsuguse märguande peale reageerinud. Oleksin võinud pidada kahtlusi vaenlase kiusamiseks või oma mõteteks.

Jumal kutsub prohveti ja annab prohvetliku sõnumi, kuid see pole kerge ülesanne. Prohvet Joona tahtis üldse oma ülesande eest ära põgeneda (Jn 1:3). Ralf Luther ütleb „Uue Testamendi Sõnaraamatus“, et prohveteerija võtab alati isiklikult osa sellest, mis ta ütleb ning kannab ka vastutust selles (Luther 1939,38). Heitlust sõnumi edastamisel vastustuse tõttu märkame selgelt Eesti prohveti Reitsi (Kirjamägi 2004, 6) ja Kaarepi (Kirjamägi 1997, 44) juures.

Raivo Raave kirjutab Päevalehes teemal „Looming ja prohvetid“ „And ja võidmine ei ole päris samad, kuigi allikas on sama. Võidmine on alati VÄRSKE. See ei saa olla vana. Vaid on siin ja praegu. Võidmine teeb LOGOSEST RHEMA. Ehk kirjatähed elava sõna. Sõnum võib vahel isegi prohvetile enesele arusaamatu olla ja keegi teine tõlgendab või tõlgitseb seda. Mõni sõnum võib saladuseks jääda üsna pikaks ajaks. Võidmine on siin eheduse märgiks.“ (Raave 2001) See artikkel kustus esile 365 arvamusalaldust. See näitab, et prohvetluse teema kõnetab (puudutab) inimesi.

Ka sekulaarne ühiskond, hoiab teataval määral silma peal kristlike prohvetite tegemistel.

Bianca Micovits kirjutab 2004. aastal, kui prohvet David Wilkerson külastas Eestist „Virumaa Teatajas“, et inimesed tahavad, et neile tõtt öeldakse. Ta loetles ka Wilkersoni täitunud ennustusi (videomakk, maade ja väärismetallide hinnad, NL lagunemine, Berliini müüri lammutamine, jne) oma artiklis. Inimeste elud on jooksnud ummikusse ning otsitakse, kes oskaks öelda, mis selle puntraga peale hakata. (Micovits, 2004)

Teema valiku motiiv

Apostel Pauluse üleskutse - „*olge innukad nõudma vaimuande, eriti prohvetlikult kõnelemist!*“ (1Kr 14:1) ning isiklikud kogemused (eelnevad näited) selles valdkonnas innustasid mind, seda teemat käsitlema lõputöös. Eesmärgiks on saada ülevaade prohvetluse olukorrast kristlikus eestikeelses keeleruumis praegusel ajal ning seda vaadelda prohvetluse käekäiguga eelnevatel aegadel.

Kuna olen omandamas rakenduslikku kõrgharidust, püüan töös püsida prohvetluse rakenduslikul liinil. Käsitletavat teemat peaksid olema kristlasele julgustuseks ja praktiliseks suuniseks tegutsemisel. Uuritavaks materjaliks on kõik, mis on eesti keeles Eestimaa inimesele (kristlasele) kättesaadav raamatukogude, koguduste, interneti või muul moel levitamise kaudu.

Positiivse üllatusena pean nimetama, et materjali uurimiseks leidsin rohkem, kui ma algul arvasin. Käesolvas töös vaatlen prohveteid ja prohveteringuid, mida leidsin Eestis ilmunud raamatutest, Elu Sõna Lehest, ajalehest Karmel, kogudustes ja usklike poolt paljuntatud levitatud materjale. Prohveteringuid levisid ka Eesti Kristliku Rahvapartei tegevuse algusaegadel lendlehtedel. Viimasel ajal on leida üha rohkem prohveteringuid internetis koguduste kodulehtedel (Valguse Tee Vabakogudus, Rakvere Karmel, Pärnu Kristlik Vabakogudus, Tartu Kristlik Põhikool, Sool ja Valgus, Harta jne) ja kristlikes portaalides (ajamärgid.com, jesus.ee, kaev.net, foorum.usk.ee, blogid, jne).

Käesolevas töös ei tahaks prohveteringute õigeteks või valedeks liigitamisega tegelda, vaid püüaks leida sõnumit, mida Jumal tahab öelda Eestimaa inimesele (kogudusele). Issand õpetab tähele panema seda, mida „Vaim ütleb kogudustele“ - „*Kellel kõrv on, see kuulgu, mida Vaim ütleb kogudustele!*“ (Ilm 3:22). Prohvet Jermija õpetas, et valet ei pea kuulama

„Ja preestritele ja kogu sellele rahvale ma rääkisin, öeldes: Nõnda ütleb Issand: Ärge kuulake oma prohvetite sõnu, kes teile kuulutavad, öeldes: «Vaata, Issanda koja riistad tuuakse nüüd varsti Paabelist tagasi», sest nad kuulutavad teile valet!“ (Jr 27:16)

Töö struktuur

Töö esimeses osas annan ülevaate prohvetluse ja mõiste „prohvet“ tähendusest ning viisidest, kuidas Jumal oma tahet ilmutab (unenäod, nägemused, prohvetlikud vaimuannid).

Töö teises osas annan ülevaate prohvetluse arengust Eestimaal. Käsitlen valdkondi, millest prohvetid on rääkinud – ärkamine, imed, ülistus, puhtus, pühadus, vabadus, ülesanded, hoiatused, jne.

Töö kolmandas osas on analüüs, milles vaatlen näidete alusel, kuidas suhtutakse prohvetearingutesse ja prohvetitesse. Teen seda Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu listis toimunud arutelude põhjal.

Kokkuvõtteks - vaatlen nüüdse prohvetluse käekäiku eelnevate aegade ja hindan praegust olukorda. Mida meil on oodata ja mida peaksime tegema tuleviku tarvis?

1. Prohvetluse tähendus

1.1 Prohvet

ÕS selgitab lühidalt sõna prohvet tähendust - *Jumala tahte jutlustaja ja ettekuulutaja* või argikeeles *ennustaja* (ÕS 1999, 609). Ralf Luther, näeb prohvetit „Uue Testamendi Sõnaraamatus“ inimesena, kes aimab ja näeb seda, mida teised ei näe. Prohveti ülesanne on seada valge ette kogu ajalugu – minevik, olevik ja tulevik. Mineviku jumalik seletamine aitab mõista olevikku ja tulevikku. Prohvetite ütlused sihivad esmajoones olevikku, et teritada kaasaegsete südametunnistust (Luther 1939,186).

Eric Nustremi Piibli sõnaraamat ütleb, et prohvetiks nimetati pühasid mehi, keda Jumal valis kuulutama oma tahet. Nad pidid hoiatama patust ja ebajumalateenistusest. Pidid tunnistama Jumala suurtest tegudest minevikus. Tuleviku kuulutumine ei olnud esmane, kuid sageli ka see. Kreeka sõna prohvet (*προφήτης prophētēs*) ja heebrea (**נביא** *nabiy*) tähendab oraatorit või sõnumitoojat. Aabrahami nimetatakse esimesena prohvetiks (1Ms 20:7), olenamata sellest, et ta oleks sündmusi ettekuulutanud. Prohvet oli eriliselt kutsitud „relv“, mille kaudu Jehoova kõneles rahvale. Kui kuningad ja preestrid eksisid või ähvardas häda – siis astusid esile prohvetid (Нюстрем 1987, 356).

Ermo Jürma kirjutab VT teoloogia konspektis prohvetite kohta. Prohvetite saatmine on Jahve õndsusand oma rahvale (Am 2:11). Jeremija raamatus nimetatakse teisena prohvetite sõna (Jr18:18). Prohvetluse fenomen on VT-s keeleliselt mitmetahuline. „*Muiste ütles Iisraelis igäiks nõnda, kui ta läks Jumalat küsitloma: «Tulge, lähme (**ראה** *ra'ah*) nägija juurde!» Sest keda nüüd hüütakse (**נביא** *nabiy*) prohvetiks, hüüti muiste nägijaks“ (1Sm 9:9). Ajaraamatuis on sageli kasutatud teises vormis ka (**חזה** *chozeh*) nägija. Vanadeks tähistusteks on veel sõnad (**נביד**) ja (**נשיא**), milles on passiivne tähendus „kutsutu“ põimunud aktiivsega „kutsuja, hüüdja, kõneleja“. (Jürma 2008, 25)*

Erich Sauer kirjutab raamatus „Maailma lunastuse koit“, et VT-s nimetatakse prohveteid nelja nimega. Need nimed näitavad milliseid inimesi Jumal oma tunnistajatena kasutab.

Esiteks – prohvetid „**kõnelajad**“. „...siis sa oled otsekui minu suu. ...“ (Jr 15:19). Nad on Jumalaga sellises suhtes nagu Aaron Moosesega (2Ms 7:1-2). Jumal annab neile sõnad suhu (5Ms 18:18, Jr 1:9) ja nende keel on nagu „usina kirjutaja sulg“ (Ps 45:2). VT-s on 3808 korda: „Nii üteln Issand!“ (Sauer 1993,130-131).

Teiseks – prohvetid „**nägijad**“. Nemad peavad olema „näinud“ oma kuulutust. Esinevad erinevad prohvetliku nägemise vormid. a) Tajutakse välise meelte abil. Näeb ja kuuleb, nagu Mooses põleva põõsa juures (2Ms 3). „*Temaga ma räägin suust suhu, ilmsi, mitte nägemuste ja mõistatuste läbi. ...*“ (4Ms 12:8). b) Tajumine seesmiselt, on vaimus (Ilm 1:10). Prohvet „näeb“ ja „kuuleb“ oma sisemuses. See võib olla piltilmutus (Am 7:7). c) Tajutakse vaimuelu intensiivistumise kaudu. Siin võivad olla unenäod (vaarao, Nebukadnetsar, Joosep) jumaliku sõnumi vahendajaks. Jumal võib intensiivistada mõistuse tegevust, nagu kiituslaulude puhul (1Sa 2, Lk 1) (Sauer 1993,131).

Kolmandaks – prohvetid „**vahimehed**“. Taoline prohvet omab eelkõige vaadet olevikku ning on seatud Jumala poolt hoiatama (Jr 6:17, Hs 3:17).

Neljandaks – prohvetid „**Jumala inimesed**“. Sauer näeb prohveteid eelkõige ka lihtsalt pühade inimestena. Jumal rakendab nende inimloomust. Jumal ei vaja orje vaid sõpru, mitte meedume, vaid“ inimesi“. Aamosel kui karjasel oli piltkeel, minister Taaniel kuulutas rahavaste kohta. Iseloomust tuleb esile - koleerikute kõuestiil (Aamose, Jesaja), melanhoolikute kaebeton (Hoosea, Jeremija) või poeesia (Habakuk). (Sauer 1993, 133-135)

Jim W. Goll raamatus „Nägija“ nimetab neid kahte prohvetliku võidmise suunda *prohveti-* ja *nägijajõe*ks. Ta võrdleb seda Niiluse jõega, mis saab alguse kahest tugeva vooluga jõest ning ühinedes moodustab ühe võimsa jõe, mis toidab ja kannab elu oma kallastel. Või vaadata seda kõike ümberpööratuna, et suur prohvetlik jõgi voolab Jumala trooni eest ja jagunedes kaheks, toovad need jõed esile erinevad tahud prohvetluses (Goll 2005,17). Goll selgitab prohveti (*naiby*) ja nägija (*ra'ah* ja *chozeh*) erinevust. Prohvet peamiselt kuuleb Jumala Vaimu poolt sisendatut ja räägib sellest. Nägija näeb peamiselt nägemusi, mille abil saab ta sõnumi (Goll 2005, 22).

1.2 Prohvetlus peale nelipüha

Moosese palve, et kõik prohveteerikisid ja Joeli prohverteering, et Vaim on valatakse kõigi peale, täitus nelipühapäeval. **Ulf Ekman** ütleb oma raamatus „*Пророческое служение*“, See

on Uue Lepingu märk, et usklikud võivad täituda Püha Vaimuga ja prohveteerida. Kuid prohveteerida või olla prohvet on kaks ise asja (Ekman 1995, 12). Ekman viitab, et prohvet Joeli kuulutatud viimane aeg algas nelipühapäeval ja kestab Issanda taastulekuni. Kui viitame koguduse ajale, räägime Vaimu ajast. Püha Vaim eristab koguduse aja teistest aegadest, sest siis on Püha Vaim on kättesaadav kõigile. (Ekman 1995, 9)

Collins'i raamat „Prohveteeeri!“ on kirjutatud sooviga aidata kogudusel avastada piibellik arusaam prohvetluse imelisest ja võimsast annist (Collins 2002, 12). Collins ütleb, et prohvetlus on tähtis, sest seda ütleb Piibel. Vaimu välja valamisel on oluline tunnus prohveteerimine (Jl 3:1). Kui Moosese palve peale tuli Vaim Iisraeli vanemate peale, hakkasid nad kõik prohveteerima. Mooses soovis, et kogu Jumala rahvas oleks prohvetlik rahvas. See on võimalik Uue Lepingu ajal (Hs 36:26-27, Jh 1:33, 7:38-39) (Collins 2002, 13-15).

Apostel Mangoliso Matshobane õpetas 2006. aasta kevadel Rakveres korraldatud seminaril prohvetluse teemal. Ta juhtis tähelepanu, et kogudustes räägitakse vähem prohveti ja apostli rollist, võrreldes pastori, evangelisti või õpetaja omaga. Paulus kirjutas efeslastele (Ef 4: 11-16) kõigist neist ameteist. Need on selleks, et kogudus võiks kasvada „kõigiti selle sisse, kes on pea – Kristus“ (Ef 4:15). Probleem on selles, et kogudus on paljuski olnud ilma peata. Nii näeb kogudus üsna veider välja. Nähakse erinevaid liikmeid, kuid mitte Kristust. Kui Paulus kirjutas korintlastele teenimise andidest, siis nimetas ta esimesena apostleid, teiseks prohveteid (1Kr 12:27-28). Kui palju on see kahju teinud, et kogudus on peaaegu täielikult ignoreerinud apostli ja prohveti ametit. Miks me paneme pastori esimesele kohale, kui tuleb ehitada apostlite ja prohvetite alusele (Ef 2:20). VT on paljuski prohvetlik ja UT apostellik dokument. Matshobane väidab, et traditsioonist lähtuvalt on kirikus tehtud pastori ametist esimene ja peamine teenimisand, mis on ebapiibellik. (Matshobane 2006, 3-5).

1.3 Keda Jumal valib prohvetiks?

Valiku teeb Jumal, keda tema kutsub prohvetiks või keda tarvitab prohvelikult. Jeremija pühitseti enne sündi emaihus prohvetiks (Jr 1:5). Valik võib olla preestrite hulgast (Jeremija Jr1:1), põllult (Eliisa 1Kn19:19), karjamaalt (Aamos Am1:1), tehasest (Karl Reits), riigiametnike hulgast (Johannes Kaarep), jne. Ermo Jürma juhib tähelepanu, et üksikjuhtude

kõrval esineb ka grupifenomen „prohvetite salk“ (1Sm 10:5-10) (Jürma 2008, 25). Paulus kirjutab, et vaimuandide jagamine toimub jumalikul valikul. „*Aga kõike seda teeb üks ja sama Vaim, jagades igaühele eriosa, nõnda nagu tema tahab.*“ (1Kr 12:11)

Eric Nustrem defineeris, et prohvet on püha mees, kuid Jumal valib ka naise ja lapsi. Piiblis on räägitud mitmetest naisprohvetitest – Mirjam (2Ms 15:20), Deboora (Km 4.4), Hulda (2Kn 22.14) ja Hanna (Lk 2:36). Apostlite tegude raamatus räägitakse Filippuse neljast tütrest, kes olid neitsid ning rääkisid prohvetlikult (Ap 21:9). Jüri Henno kirjeldab Põldmäe andmete viidates, et Padriku Jaani ütles, et tema järel tuleb neitsite vägi. Nendeks olid Kurmi Äädu. Kantuse Kadri, Võisvere Reet, jne (Henno 1992, 83-85). Eestimaa naistest käesoleval ajal on palju prohvetlike sõnumeid edastanud Evi Anni (surnud oktoobris 2009) ja Kristel Ojasaar.

Kui Jeesus oli arreteeritud nägi Pilaatuse naine prohvetliku unenäo, millest ta rääkis oma mehele Mt 27:19). Kaifas ütles prohvetlikult Jeesuse kohta, ise küll mitte nii neid sõnu mõistes. - „*Aga seda ta ei öelnud iseenesest, vaid tolle aasta ülempreestrina kuulutas prohvetlikult, et Jeesusel tuleb surra rahva eest.*“ (Jh 11:51). Jumal tarvitab väga erinevaid inimesi prohvetlike sõnumite edastamisel. Prohvetlus on olulisel moel Jumala tegevusse kaasatud. „*Tõesti, Issand Jumal ei tee midagi, ilmutamata oma nõu oma sulaseile prohvetitele.*“ (Am 3:7).

Ermo Jürma kirjutab, et prohveti-amet pole päritav, sellesse kutsutakse. Kutsujaks ja sõnumi andjaks on Jahve (Js 6, Jr 1, Hs 1:1-3 jne). Esile tõuseb *Jahve sõna – nii on Jahve rääkinud* – (perfekt) viitab sõnumi saamise hetkele (Jürma 2008, 26). Sama võib tähelda ka Eesti prohvetite juures, nad viitavad sageli täpselt sõnumi saamise ajale. Näiteks prohvet Reists nimetab väga täpselt kõigi (nelja) sõnumi saamise aega. (Kirjamägi 2004, 13-18)

Ermo Jürma nimetab salme 5Ms 18:9-22 on „prohvetite seaduseks“. Seal nähakse Mooset kõigi prohvetite algpildina. Jahve töötab Moosese sarnase prohveti tõusmist oma rahva keskelt. Tõeline prohvet tuntakse ta sõnade täideminiku järgi. Jahve ei jäta oma rahvast ilma prohvetliku sõnata. Prohvet ei välju ise sõnumiga oma konkreetsest ajast, kuigi räägitu võib käia ka tulevase aja kohta. Järjepidevus seisneb iga uue prohveti valikus Jumala poolt – pole mingit suksessiooni ega põlvnemist. (Jürma 2008, 27)

1.4 Jumal räägib või vaikib

Jumala vaikimine on karistuse märk. „*Ja poiss Saamuel teenis Issandat Eeli juhatusel; Issanda sõna oli neil päevil haruldane, nägemused ei olnud sagedased.*“ (1Sm 3:1) Prohvet Aamos räägib olukorrast, kus kõikjalt otsitakse Jumala sõna, kuid ei leita (Am 8: 11-12) Ka vaikimisega tahab Jumal äratada inimeste tähelepanu, et inimesed hakkaksid Teda kuulama. „*Ma jätsin su maha üürikeseks hetkeks, ...*“ (Js 54:7)

Ermo Jürma ütleb - prohvetisõna on selge, seotud ajaloo, teoga (sündmusega) ning spontaanne. Prohveti **sõna loob tegelikkust** ning on jääv sõna. „*nõnda on ka minu sõnaga, mis lähtub mu suust: see ei tule tagasi mu juurde tühjalt, vaid teeb, mis on mu meele järgi, ja saadab korda, milleks ma selle läkitasin*“ (Js 55:11) (Jürma 2008, 26-27). Peale inimese loomist, rääkis Jumal õnnistades, et olge viljakad, teid saagu palju, alistage maa, valitsege loomade üle (1Ms1:28). Peale patulangust teavitas Jumal inimest uuest olukorrast - maa on neetud, töötama peab palehigis, lapsi saadakse valuga, jne (1Ms 3:14-24). Jumal rääkis Noale inimeste, loomade ja maa hävitamisest (1Ms 6:13). Jumala käsul ehitatud laev oli prohvetlik tegu (pilt) Noa kaasaegsete jaoks. Peale veeuputust tegi Jumal lepingu Noaga (1Ms 9).

Alates Aabramist (1Ms 20:7) hakkas Jumal rahvale rääkima prohvetite kaudu. „*Jumal, kes muiste palju kordi ja mitmel viisil rääkis esivanematele prohvetite kaudu,*“ (Hb 1:1) Soodoma hävitamise eel oli Jumalal küsimus? „Ja Issand ütles: «*Kas peaksin varjama Aabrahami eest, mida tahan teha?*“ (1Ms 18:17). Üldine VT aegne reegel oli, et Jumal ilmutas oma tegusid nägemuse või unenäo kaudu (4Ms12:6). Moosesega rääkis Jumal suust suhu (4Ms12:8).

Heebrea kiri nimetab Jumala uut kanalit (Jeesust) päevade lõpul. „*... on nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu, ...*“ (Hb 1:1-2). Prohvet Joel ennustas viimase aja kohta väga suurt prohvetluse laienemist. „*Ja pärast seda sünnib, et ma valan oma Vaimu kõige liha peale. Siis teie pojad ja tütreid hakkavad ennustama, teie vanemad uinuvad unenägusid nähes, teie noored mehed näevad nägemusi.*“ (Jl 3:1). Ekman ütleb, et enne Jeesuse tulekut ilmub kümneid tuhandeid prohveteid, kes räägivad vaimu juhtimisel. On vaja sõnumit taevast. (Экман 1995, 13)

Jumala rääkimine on õnnistus. On väga oluline märgata, ära tunda erinevaid viise, kuidas

Jumala räägib. Jumal kasutab selleks - prohveteid, prohvetlikke vaimuande, unenägusid, nägemusi, transse, taevaskäimisi, prohvetlikke tegevusi, jne.

1.5 Prohvetlike sõnumite saamisviisid

Jumal annab oma sõnumi esmalt mingil viisil kellelegi teada, et see saaks siis edasi öeldud kellele vaja. Näiteks, Naatan pidi minema kuningas Taaveti juurde ning jutustama loo vaesemehe utetallest. (2Sm 12:1) Oluline on, et nähtud või kuulnud sõnum jõuaks õigel viisil ja õigel ajal adreseedini.

1.5.1 Prohvetlikud vaimuannid

Thompson kirjutab, et üheksast erinevast vaimuannist (1Kr12: 8-10), kolm ilmutuslikku andi – tunnetusesõna, tarkuse sõna, vaimude eristamine koos prohvetliku kuulutamise anniga moodustavad prohvetlikud annid. **Tunnetusesõna** on mingi kindel tõsiasi, millest teadmine ei tulnud loomulikult viisil. Jeesus ütles Samaaria naisele, et kutsu oma mees (Jh4). **Tarkusesõna** on tihti suunava loomuga. Paulus merehädas (Ap27) jagas õigeid juhiseid, mille kõigea küll ei arvestatud. **Vaimude eristamine** – tunda erinevat laadi vaime ja võidmisi. Ap 16:16 aab Paulus tütarlapsest välja lausaja vaimu. (Thompson 2008, 9-12) **Prohvetlik kuulutamine** on teistele kõnelemine. „Aga kes prohvetlikult kõneleb, see kõneleb inimestele nende ehitamiseks ja julgustamiseks ja lohutamiseks.“ (1Kr 14:3) See on Jumalat kuulamine ja inimestele rääkimine. (Thompson 2008, 8-9)

1.5.2 Unenäod

Allen Matt kirjutab artiklis Uni ja unenäod, et keskmiselt on inimene oma 70-daks eluaastaks näinud 150 000 unenägu. Unenäguude sisu on seotud inimese enda soovide, tundmuste või ärritajatega, mis esinevad une ajal. Tulevikku ennustavaid ja prohvetliku sisuga unenäod ta välistab. (Matt 2009)

Piibel on nii Vanas kui Uues Testamendis täis rikkalikult näiteid, kuidas Jumal räägib inimestega unenäguude kaudu. Piibel on öeldud väga otse, et prohvetiga räägin unenäos (4Ms11:6). Jumal kõneleb unenäos (Ii 33:15-16). Jumala Vaimu välja valamine põhjustab

unenägude nägemist (Jl 3:1). Puhkamise ja taastumise aega kasutab Jumal inimesega suhtlemiseks ja seda aega on rikkalikult, sest uni hõlmab inimese elus väga suure osa ajast. Siis on vähem väliseid segajaid ning Jumal saab meiega kergemini „jutule“.

Ka saatan võib üritada une aega kasutada inimese kiusamiseks. Üks naisterahvas rääkis sellest, kuidas saatan teda une ajal kiusas. Peale päästmisele tulekut oli ta suitsetamise maha jätnud. Kord nägi ta unes, et ta suitsetab. Tema reageering oli, et küll sa saatan oled vilts vend – päeval sa ei saanud mu kiusamisega hakkama, nüüd proovid veel öösel.

Jaakob nägi unes redelit, mis ulatus taevasse (1Ms 28:12). Joosep nägi unes oma tulevikku (1Ms 37). Joosep seletas vaaraole unenäod, mis ka täitusid (1Ms41). Saalomon palus endale unes tarkust ning kui ta ärkas ja mõistis, et see oli ainult uni. Siiski tegi ta sulastele suure peo (1Kn3). Sellest loost on näha, kui tõsiselt võttis unes toimuvat nii Saalomon kui ka Jumal. Jumal ei tuku ega uinu magama (Ps 121:4) inimese une ajal, vaid tegutseb. Kord lasi Jumal inimese peale tulla raske une, et sel ajal ehitada mehe küljeluust Adamale naine (1Ms2).

Goll kirjutab oma raamatu „Nägija“ seitsmendas peatükis unekeelest. Püha vaim kasutab kolme erinevat nägemuslikku liiki: unenäod, nägemused ja transid. Unenäod esinevad magamise ajal, aga nägemused siis kui inimene on ärkvel. Neid mõlemat nägemusliku ilmutuse liiki nimetas Issand Aaronile ja Mirjamile. „*Kui teie prohvet on Issanda oma, siis ma ilmutan ennast temale nägemuses, räägin temaga unenäos.*“ (4Ms 12:6) Prohvet Joel nimetab, et Jumal kasutab unenägusid ja nägemusi ka sel perioodil, kui ta oma Vaimu valab välja kõige liha peale. - „..., teie vanemad uinuvad unenägusid nähes, teie noored mehed näevad nägemusi.“ (Jl 3:1). (Goll 2005, 107)

Kreeka keeles tähendab *onar* und. See on tavaline uni, mida näeme magamise ajal. Unenäod on nägemusliku iseloomuga, kuna meie meel loob kujutlusi, mida näeme magamise ajal. Jumal rääkis Jeesuse isa Joosepiga kolm korda unes (*onar*) (Mt 1:20, 2:13, 2:19). Ka uskmatuga, Pilaatuse naisega, rääkis Jumal unenäo kaudu (Mt 27:19) (Goll 2005, 58-59).

Apostlite tegude teises peatükis kasutatakse kreeka keeles sõna (*enupnion*) unenägusid (Ap 2:17). Sõnauhend „näevad unenägusid“ tähendab, et nad on „pühendunud unede nägemisele“. Sellistes unenägudes on midagi hämmastavat, mis meenub ärgates (Goll 2005, 60).

1.5.3 Nägemused

Goll liigitab nägemusi UT-s kasutatud erinevate kreeka keelsete sõnade järgi. Nägemuste kohta, mida nähakse tavaliselt ärkvel olles kasutab UT sõna *horama* – see mida nähakse, vaatepilt, vaade, nähtumus. Matteus kasutab sõna *horama* kirjeldades nägemust Jeesuse kirkastamise ajal (Mt 17:9). Nägemust nägid Hananias (Ap 9:10) ja Korneelius (Ap 10:3). Paulus tõi evangeeliumi Ida-Euroopasse nägemuse ajal (Ap 16:9). (Goll 2005, 60-62)

UT tarvitab kask korda sõna *horasis*. See tähendab kas sisemist või välist vaatepilti nägemust. Kreeka keeles ei tehta vahet füüsilise või vaimusilmaga vaatamisel, mõlemad on ehtsad tajud. „ ... teie noored näevad nägemusi (*horasis*) ... (Ap 2:17) ja välimuse mõttes (Ilm 4:3) (Goll 2005, 62-63).

Goll nimetab, et kolmel korralesineb UT-s *optasia*, mis tähendab visuaalsust, ilmutist. See sõna on seotud vaimset päritolu olendi ilmumisega. Gabrieli ilmumine - Lk 1:22, ülestõusnud Issand – Lk 24:22-23, Pauluse kirjeldus – 2Kr 12:1-4. (Goll 2005, 63-64)

Goll selgitab, et enamik nägemusi on loomu poolest sisemised. Püha Vaim elab inimese sees ja põhjustab nägemusi (Jl 3:1). Ta võrdleb, et hetkeline mõttepilt on nagu momentvõte fotoaparaadiga. Nähtud kujutis sööbib mällu ning vajadusel saab seda jälle vaadelda. (Goll 2005, 121)

1.5.4 Transs

Sõna *ekstasis*, transsi mõttes, esineb Ap 10:10, kui Peetrus nägi Joppes maja katusel viibides nägemust ning oli nagu endast ära. Sarnane asi sündis apostel Paulusega, kui ta palvetas Jeruusalemma templis (Ap 22:17-18). Tänapäeval on transid saanud halva maine, sest seostub New Age liikumise või okultsete toimingutega. Peetruse ja Pauluse kogemuset on näha, et see on nägemuse liik, mida Jumal võib kasutada. (Goll 2005, 66)

1.5.5 Taevaskäijad

Goll nimetab kolme taevast, milles Piiblis räägitakse. Madalaim taevas on atmosfäär, mis ümbritseb maad (Mt 16:1-3). Järgmine on tähistaevas, mida kutsutakse kosmoseks, kus asuvad päike, kuu, tähed ja planeedid (1Ms 1: 16-17). Kõrgeim teavas on Jumala, paradiisi, Tema inglite ja pühade asukoht (Ps11:4). (Goll 2005, 143-135)

Goll kirjeldab, et taevaskäik sarnaneb kehavälisele kogemusele, kus inimese vaim läheb läbi teise taeva kolmandasse taevasse. See võib juhtuda palves, transis, unes või surres. Tundub, et Paulus viidi sellesse sfääri. „*Ma tean ühte inimest Kristuses, keda neljateistkümne aasta eestkas ta oli ihus, seda ma ei tea, või kas ta oli ihust väljas, seda ma ei tea, Jumal teab - tõmmati kolmanda taevani.*“ (2Kr 12:2) Nii võib inimene külastada ka põrgu erinevaid piirkondi. Surres või surmaeelses kogemuses või üleloomulikus nägemuses võidakse näidata põrgu kogemust. Need kogemused ei esinenud mitte üksnes Piibli ajal, vaid on viimastel päevadel sagenemas. (Goll 2005, 143-136) Selline kogemus sai osaks Taeva Jaanile, kellest kirjutatakse Eestis tegutsenud prohveteid käsitledes.

1.5.6 Prohvetlikud väljendusviisid

Steve Thompson kirjutab, et Paulus annab lihtsa prohvetikuulutuse definitsiooni. „*Aga kes prohvetlikult kõneleb, see kõneleb inimestele nende ehitamiseks ja julgustamiseks ja lohutamiseks.*“ (1Kr 14:3) Prohveteerimine tugevdab, trööstib ja julgustab jumalikult. Prohveteerimine tähendab Jumalalt kuulmist ja inimestele rääkimist. (Thompson 2008, 8-9)

Põhiliseks prohvetite tegevuseks oli, on ja jääb rääkimine. „*nagu ta on rääkinud ajastute algusest oma pühade prohvetite suu läbi*“ (Lk 24:25) Selle kõrval on olulisel kohal kirjapandud prohvetisõna, sest see säilib ja levib paremini. Seda saab korduvalt lugeda ja välja rääkida. Eesti suurim kirjaprohvet oli Johannes Matvei-Kaarep. Ta kirjutas raamatud - „Jumal räägib“ (1927), „Mispärast tahate teie surra?“ (1929) ja „Eluummikust väljapääsutee“ (1932). (Johannes ... 2006,3) Karl Reits sai 1930. aastal ülesande kirjutada töökapi uksele

„Armuaeg lõpeb!“ ta ei teinud seda koheselt, vaid peale teistkordset käsku. (Kirjamägi 1997, 55)

Prohvet Jeremijale rääkis Jumal ülesandena olla kitkuja, rebija, hävitaja, purustaja ning ka ehitaja ja istutaja (Jr 1:10). Noa pidi kuivale maale ehiatma suure laeva, mille vajalikkus polnud arusaadav. See oli prohvetlik tulevikku suunatud tegevus. „*Usu läbi sai Noa hoiatuse selle kohta, mida veel ei olnud näha, ja ta ehitas jumalakartuses laeva oma pere päästmiseks*“ (Hb 11:7) Aastakümned tagasi, Uudo Rips ja Jaan Reialu, salvastasid „prohvetlikult“ jutlusi, et neid oleks võimalik raadios eetrisse lasta. Nüüd on need salvestused kasutusel Pereraadios.

Prohvet Jeremija pidi ostma Anatotis oleva põllu (Jr 32). See tegu kuulutas prohvetlikult - „*Sest nõnda ütleb vägede Issand, Iisraeli Jumal: Kord ostetakse siin maal jälle kodasid, põlde ja viinamägesid.*“ (Jr 32:15) Eesti prohvet Järve-Jaani kohta on kirjutatud. Kord oli ta laupäeva õhtul teinud vikati teravaks ja öelnud, et tal kõva töö ees. Hommikul nähti, et pooled Keblaste mõisa linnad on maha niidetud. Küsimise peale, miks ta seda tegi, vastanud ta, et kord niidetakse nii meeste päid. Jaan sai selle eest jälle peksu. (Einsen, 1993, 47-48)

Jumal räägib mitmel viisil - prohvetite suu, kirjutatud prohvetisõna ja mitmesuguste prohvetlike tegevuste läbi.

2. Prohvetlus Eestimaal

2.1 Prohvetid Eestimaal kuni aastani 1940

Jüri Henno annab raamatus „Gloaalprohvetlus“ ülevaate prohvetluse arengust Eestis. XVI sajandil hakkasid kõlama esimesed prohvetlikud hääled. 1524. aastal hakkas **Hoffmann** kuulutama kirikliku korra ja vaimulike vastu kuulutades: „Maha kirik! Maha vaimulikud!“ Tema sõnad sütitasid. Tartlased tormasid kirikutesse katoliku usu jälgi hävitama. Tema kuulutus läks peatselt selles mõttes täide, et varsti oli paavsti võim murtud. Hiljem anti talle „Liivimaa prohveti“ nimi. (Henno 199, 77)

1557. aastal ilmus **Jürgen** (pärit Saksamaalt) Liivimaale. Ta käis paljajalu kotiriides kogu Liivimaa läbi. Juuksed ulatusid tal õlgadeni. Paljad jalad olid tal soojad isegi külmal ajal. Toitu ja kingitusi võttis ta vastu ainult tööga selle eest tasudes. Ta oli väga töökas. Ta palvetas palju ja manitses kõikjal inimesi pattude (meeletuse, kõrkuse, hooletuse) pärast. (Henno 1992, 78)

1564. aastal esineb (võimalik, et esimene eestlane) prohvetina keegi Kuusalust (**Kuusalu prohvet**), kes ennast Jumalast läkitatuks nimetas. Henno viitab, et kahjuks Russowi kroonika ei nimeta ta nime. Ta esines usupuhastajana. Rahvas olevat teda uskunud, kuid ametlik kirik püüdis teda takistada (Henno 1992, 78). Eisen kirjutab raamatus „Eesti prohvet Järve-Jaan“, et Kuusalu prohvet soovis ristiusu pühapäeva asemel paganuseaja neljapäeva pidama hakata. Ta leidis ka palju pooldajaid. Arvatavalt pani ametlik kirik tema tegevusele piiri ning püsivamat tagajärge pole olnud näha. (Eisen 1993,4)

Rarkveres Põhjasõja ajal (1700-1721) oli keegi treial **Niils**. Jumal ilmunud talle unes, andes talle mäda puu, et seda treida. Niils vaielnud vastu, et see ei kõlba treimiseks. Hääl ütles, et maa on selline minu ees ja see langeb vaenlase kätte. Maa langes venelaste kätte ning Niils tõusis rahvahulgas suurde lugupidamisse. (Henno 1992, 78-79)

Peale laastavat Põhjasõda tuli muutus Eesti vaimulikus elus vennastekoguduse liikumise kaudu. Henno kirjutab, et vennastekoguduse töö sai Eesti prohvetluse isakoduks, kus küll sageli ei mõistetud oma hällist väljunuid. Vennastekoguduse ärkamise õhkkond aitas kaasa Eesti rahvusest prohvetite esiletulemist. (Henno 1992, 79)

Võrumaa prohvet **Tallimäe Paap** tegutses aastatel 1720-1750. Henno viitab M. Põldmäe andmetele, et tema tegevus oli laialdane. Oma tegevuse pärast viibis ta Riias vanglaski. Pärit oli ta Haanja vallast, kuid tegutses ka Põhja-Eestis. Koduvallas pidas ta palvetunde. Poolehoidjatelt nõudis ta lihtsat riietust ja ehetest loobumist. Samuti nõudis ta tubakast, viinast ja rasvastest toitudest loobumist. Tema päevil nähti nägemusi taevast ja põrgust. Hiljem Haanja vööründrina tegutsedes, polnud ta enam nähtavasti nii radikaalne. (Henno 1992, 80-81)

Henno kirjutab, et teine Võrumaa prohvet oli **Taeva Jaan**, kes sündis 1730. aasta paiku Vana-Roosa vallas. Taluperemeeste nimekirjas oli ta märgitud Luggeja ehk Taeva Jaan. Nähtavasti tegutses ta juba noorelt Rõuge vennastekoguduses kaasa. Kuna Jaan tundis lugemist-kirjutamist, õpetas ta oma kodukülas noorukitele aabitsatarkust.

Jaan sai nägemuse taevast ja põrgust. See toimus varjusurmale sarnanevas olukorras, hing oli ihust ära. Ta sai Issandalt korralduse hoiatada inimesi patuelu eest, kutsudes neid tõsisele patukahetsusele. Seda tegi ta ustavalt. Selle eest sai ta korduvalt kirikhärralt noomida ja parunihärralt ihunuhtlust. Ta ei loobunud kuulutusest, jäädes ustavaks surmani.

Tema elamused ja jutustused olid jõulised ja meeledejäädavad. Henno viitab, et kui Hiiemets neli põlve hiljem materjali Taeva Jaani kohta kogus, leidis ta ainult ühe lehekülje kirjalikult. Kuid rahva mälestuste kaudu koostas ta üsna tõetruu jutustuse. (Henno 1992, 81-82)

Henno kirjeldab Põldmäe andmetele viidates **Padriku Jaani**, kes elas arvatavalt aastatel 1750-1800. Tegutses Viljandi- ja Pärnumaal. Esimesed 40 aastat elas ta tavalist elu ning siis saanud „uned“ ja ilmutused, mille tagajärjel sai temast Jumala tööriist. Kirjutama hakkas ta inglite käsul. Ta müünud lehma maha, et osta tinti ja paberit. Kirjaoskus tulnud talle äkitselt ühel päeval ning ta teinud seda paremini kui mõisnik. Ta kuulutas Jumala kohut, Kristuse taastulekut ja paljastas rahva patte. Neile, kes vastu ajasid, ütles ta, et peale mind tuleb neitsite vägi. (Henno 1992, 83)

Neitsivägi tuli Vana-Karitse **Kurmi Äädu** (~1800.a) näol. Äädu oli lapsena tasane ja

südamlik laps. 14-aastaselt hakanud ta magades nägema ilmutusi Kristusest ja teistest taevastest asjadest. Vastaste poolt hakati selliseid inimesi kutsuma taevaskäijateks. Kord ölenud ta põllul kündvale peremehele, et mine koju, su tütar on surnud. Nii oligi. Sama tüdruku matuste ajal ütles ta, et surnuvankri telg läks Vihtla juures katki. Ka see oli nii. Rahvas muutus tähelepanelikuks tema ütlemiste suhtes. Äädu prohvetlikud ütlemised on peaaegu 100% täide läinud, nagu:

„Leib muutub saia taoliseks.“

„Naised hakkavad oma päid ehtima ja rahvas sakste moodi riides käima, kuna puukoorest jalanõud kaovad.“

„Kõikjal hakkavad sõitma hobusteta vankrid.“

„Kõneldakse ühest maailma äärest teise. Lennatakse õhus. Ujutakse vee all.“

Ühel päeval, kui Kurmi peremees pekstuna mõisat koju tuli, kuulutas ta mõisnikele kadu,. Enne surma 1817. aastal ennustas ta suuri sõdu, verevalamisi ja Eesti iseseisvust. (Henno 1992, 83-84)

Suure-Jaani kihelkonnas 1800. aasta paiku sündis ka **Kantuse Kadri**, kes 12-aastaselt sai taevase ilmutuse ja prohvetianni. Tema võis teiste minevikku, südame olukorda ja tulevikku ennustada. Veel nimetab Henno Särgaver või **Võisvere Reeta**. Nendega kohtumine kutsus esile inimestel värisemist ja patukahetsust. Noored neitsid olid Jumala Vaimu mõjutustele eriti vastuvõtlikud. Viljandimaal käisid kolm neist järjekindlalt kaasikus palvetamas. Nad said püha Vaimuga ristitud ning ka prohvetianni. 1818. aastal ehitati sinna paika Laioru palvela. Viljandimaa taevaskäijad ennustasid enne viimsetpäeva suurt ärkamist, mil paljud saavad õndsaks. Põhja-Eestis oli taevaskäijate tugevam kants Hageri. Seal tegutsesid **Maidla Ann**, **Kirikumäe Mari**. Taevaskäijatest oli Virumaal kuulus 1821. aasta paiku **Vartsküla Krõõt** ja Saaremaal **Tulesalu Krõõt**. (Henno 1992, 84-86)

Andres Kirjamägi kirjutab **Järve Jaanist**, kes sündis (1760) Pänumaal. Tal oli ennustusi sõja, tehnika, rahva elu ja maa kohta. Ta ennustas, et saja aasta pärast tuleb suurem ärkamine, mis täitus Läänemaa ärkamisega. **Prohvet Maltsveti** (Juhan Leinberg sünd. 1812.a. Järvemaal) tegemised on teada Eduard Vilde samanimelise raamatu kaudu ning üldiselt tuntud. Kirjamägi kirjutab, et vennapoeg Malts, kes kirjutas tõele vastava jutustuse prohvet Maltsveti elus, ei olnud rahul Vilde poolt kirjutatud romaaniga. (Kirjamägi 1997, 24-30)

Saaremaal oli tuntud prohvet Aleksander Toom - **Habakukk II** (1826-1912 või 1823-1907). Tema kuulutas sakstele kadu, viimsepäeva saabumist, kohut ja Jeesuse taastulekut.

Väljendustes võis ta laskuda labasusteni. (Kirjamägi 1997, 31-33)

Eraldi tähelepanu väärivad **Johannes Matvei-Kaarep** ja **Karl Reits**, keda Jumal kutsus Eesti esimese iseseisvuse ajal oma sõnumit kuulutama. Kaarep oli kirjaprohvet ning Reits turuprohvet. Nende meeste sõnum ja roll, on Eesti teisel iseseisvuse perioodil saanud mõistmise ja tunnustuse. Nende elust ja tegevusest kirjutatakse nüüd mitmetes raamatutes. Mõlemad mehed said sõnumite pärast kogeda tagakiusu.

Samal ajal kui need mehed tegutsesid ilmub (1939) Ralf Lutherilt Uue Testamendi sõnaraamat, kus ta toob esile Kristuse hoolitsuse koguduse eest prohvetearingute kaudu. „Kogudus peab ennustamise läbi selgusele jõudma nendes asjades, millede mõistmist tal on p r a e g u hädasti tarvis“ (Luther 1939,39). Kirjamägi kirjutab, kuidas kogudused tõrjusid endi juurest välja Karl Reitsi, sest ei mõistetud tema kuulutust (Kirjamägi 2004, 29).

Kaarepile näidati nii taevast kui põrgut. Ta oli tööl Toitlustusministeeriumis ja Pärnu Maavalituses ning tundis seega rahvamajanduse olukorda. Hädade põhjust nägi ta inimeste südameis. Seda viga saaks vaid Jumala abiga lahendada. Kitsikuse põhjuseks on Jumalast loobumine ning oma mõistusele toetumine. Ta kirjutas mitmeid raamatuid ja kirju, mida ta saatis olulistele isikutele riigis. (Kirjamägi1997, 41-53)

Andres Kirjamägi kirjutab, et Reits kutsus inimesi meeleparandusele ja pattudest pöördumisele. Ta kuulutas, et „armuaeg lõpeb“ ja „häda tuleb“. Tema kuulutust ei mõistnud rahva juhid, inimesed ega kristlased. Paljud tema öeldud ennustused täitusi kiiresti (Kirjamägi 1997, 74-75). Viimases kirjas kirjutab ta, et „see ilus vabariik, mida Jumal on eesti rahvale andnud, võetakse nende käest ära, sellpärast, et juhid ja rahvas on unustanud Jumala. ... Riigijuht annab riigi vabatahtlikult ära.“ (Kirjamägi 1997, 90)

2.2 Nõukogude Eesti aeg

Nõukogude ajast pole eriti prohveteargumendeid levima jäänud. Seda perioodi võiks püüda eraldi uurida. Kas Jumal ei andnud sel perioodil prohvetite läbi sõnumeid või vaikisid prohvetid kartusest? Mida oleks prohvetluse teemal leida paguluses olevate eestlaste juurest?

Kirjamägi kirjutab Jaan Kaljo elust ja nägemustest nõukogude ajal raamatus „Prohvetlusest ja selle esindajatest Eestis. (Kirjamägi 1997, 94-107)

2.3 Ärkamisest

Paljud prohvetlikud sõnumid räägivad ärkamise tulemisest Eestimaale. Piibli järgi on inimene ilma Jumalata vaimulikult surnud ning Jumala leidmine on kui surnuist elluärkamine (Ef 2:1). Ärkamine, käesoleva töö mõttes, on suurema hulga inimeste patust pöördumine, Jumala juurde tulemine, mis põhjustab koguduste liikmeskonna kasvu ja uute koguduste teket.

Eesti iseseisvuse taastamisega kaasnes ka vaimulik ärkamine. Kauaaegne Võru Baptisti koguduse liige Helmine Palk ütles, et see ärkamine, mis kaasnes vabaduse tulekuga oli nagu prohvet Hesekeeli raamatu luude krabin, kus veel vaimu ei olnud (Hs 37:7-8). Ta mõtles selle ärkamise all teatud samme, mida inimesed tegid. Käidi ristimisel ja leeris, kuid tõelist patust pöördumist ei toimunud. Ta lisas, et see ärkamine, kus Jumal oma Vaimu välja valab tuleb ka.

Oli ka tõelist Jumala Vaimu tööd, kus paljud noored tulid päästmisele. Nii tekkis Võru Hosianna kogudus. Võru linnas on neljale kogudusele, mis tegutsesid nõukogude ajal, lisandunud paarikümne aasta jooksul kuus kristliku kogudust.

Viljandimaa taevaskäijad ennustasid XVIII sajandil, et enne viimsetpäeva tuleb **suur ärkamine**, mil paljud saavad õndsaks. (Henno 1992, 86) Andres Kirjamägi kirjutab Jaan Kaljo nägemusi kirjeldades, et hiline vihm on prohvetlikult ette kuulutatud **suur ärkamine**, mis tuleb Jeesuse taastuleku eelõhtul. (Kirjamägi 1997, 101)

Rein Uuemõis rääkis, et viimse suure sõja ajal, kui Eesti oli sakslaste võimu all prohveteerisid ühes palvegrupis **nelipühikiriku õed**, et tuleb **ärkamine**. Ärkamine saab alguse Oleviste kiriku noortest ning sellega Jumal proovib seda maad. See tundus võimatuna ning keegi ei uskunud seda - kirik oli tühi ja aknad katkised. Siis tuli Moskvast käsk seitse kogudust Tallinnas likvideerida ja panna nad Oleviste kirikusse. Juba 1970nda aasta paiku saatis Jumal Olevistesse ärkamise. Rahvast tuli Venemaalt, Ukrainast ja mujalt. Võimud ähvardasid kiriku sulgemisega, kuid Jumal tervendas jalutuid ja kurte. Jutluseid lindistati ja viidi ka Siberisse, kus ka inimesed tervenesisid. Uuemõis jätkab, et prohvetliku sõnumi meenutamist - „... pärast ärkamist tulevad tulekustutajad ja see kustub. Aja möödudes puhkeb tuli uuesti ja hoopis võimsamalt. ... tulekustutamise järel puhkeb **ärkamine enneolematu jõuga** ja siis tuleb Jeesus“ (Uuemõis 1998, 5).

Rein Uuemõis räägib valuga, raamatus „Jumala teenistuses“, Effataa ärkamise hääbumisest, mis ametlikult sai lõpu (1980) olümpiaaastal. Oli ähvardatud, et kirik võetakse käest ning seetõttu otsustati, võimude survele järele anda. Kogunevat rahvast käisid vennad laiali saatmas. (Uuemõis, 2001, 42) Oleviste koguduse kodulehekülje andmeil oli Effataa ärkamine aastail 1968-1981.

Uuemõis arutleb – algul arvasin, et tulekustutusaeg kestab 2-3 aastat, nüüd on sellest möödas 20 aasta. Mooses oli kõrbes 40 aastat. (Uuemõis 1998, 5)

Anthony Greco prohveteeris (29.11.1995) Tartu Elu Sõna koguduses järgmist. „Jumala tuli, Eestimaale saab kogema Püha vaimu väljavalamist, **ärkamist, mille sarnast pole** veel kunagi varem **nähtud** ... Ma näen inimesi juhtkonnas, valitsuses, kes saavad päästetud. Mehed ja naised kõrgetel paikadel laskuvad põlvili, hüüavad appi Jeesust. ... palju kogudusi tõstetakse üle ... inimesed saavad vabaks ... suur rõõm on rahva üle“ (Greco 1995).

Albert Tärnu ütles, et viimane ärkamine pole kellegi monopol. Kõik ärkamised on vaibunud, kui need on tehtud kellegi (uskkonna) omaks. Meid ootab ees raputus. Oht eksistentsile toob esile, kes mida armastab. Kõik kõigub, mida saab kõigutada. Püsib see, mis Jeesus on sulle rääkinud, mitte isiklikud ambitsioonid. Ühtki prohvetikuulutust ei kuulu meelevaldsele tõlgitsemisele (2Pt 1:20). Ei mõisteta olukorda, pidu käib Estonial, visiir on eest ja vesi on laevas. Jumala kohus tuli Jeruusalemma aastal 70. Lõpp oli kurb – Massada. Kas Tallinn on parem? Kohtuotsust on võimalik edasi lükata. Prohvet Joel ütleb, et kõik palvele ja paastule! Albert Tärnu ütles: „Toonitan siiski, et Jumal ei ole andnud Eestimaale vabadust tavaliselt. Ta kinkis selle kahel korral üleloomulikult. Esimest korda hoiatas ta meid kümme aastat enne kommunistide tulekut. Ta hoiatab jälle. Vahe on selles, et kui 30-tel oli Reits üksi, siis täna on meid rohkem.“ Kas meil on, millest meelt parandada? Süütu veri - 1,5 miljonit aborti. Ebajumal – raha, millest otsitakse tröösti. Korruptsioon – põlatakse isa ja ema, tehakse liiga võõrale. Meie maa ja valitsus kohtleb venekeelseid nagu kommunistid kohtlesid meid. Rõhutakse vaeslast, leske. Teotatakse hingamis päevi. Abielurikkumine. „Üks inimene võib muuta ja on muutnud terve maa saatuse: Joonas, Ester. See sõltub sinust ja minust, mis saab. Estri ajal oli hävitusplaan valmis. Haaman oli välja töötanud projekti juutide hävitamiseks: on inimesi, kes saavad justkui kuradi käest teatud volitused. Võib-olla on tänagi keegi Eesti peale liisku heitnud ja juba kuupäevagi paika pannud. Ei tea. Kuid Jumal hoiatab.

Kogudusel on suur vastutus. **Ainuke võimalik lahendus on ärkamine** ja see algab kogudusest. (Tammekänd 1997, 1-2)

Evi Anni (Märjamaa Vabakoguduse diakoniss) sõnum kuukirja Hүүdja Hää! tagakaanel räägib, et Issanda tulek on väga ligi. Siia maale tulevad suured muudatused. Jumal hakkab kärpima patu vohamist, omakasu, omavoli, ahnust, võimuahnust ja vägivalda. Jumal tuleb patuvange vabastama. Saatan saab häbistatud ja siia tuleb **ärkamine**, mee!prandus ja kurjade tegude heastamine. Rahva juh!d peavad meelt parandama ja heastama ülekohtu teod. Kes ei alandu kõrvaldatakse võimu juurest. „See maa peab saama vabaks teenima Mind, et Mu au võiks ilmuda. (Anni 2003,24)

Heiki Põldaru pani kirja **David Wilkerson'i** sõnumi, mida ta jagas 5. juunil 2004. aastal Tallinnas. Selles rääkis ta, et igal pool, kus on olnud kogudus või Jumalat otsiv inimene, seal tõstab Jumal üles uue kogudusliku teenistuse. Palveseeme ei sure iialgi. Kõige hullemad patused maa peal, kõige suuremad alkohoolikud, põrgu poolt seotud, on säravad juveelid Kristuse koguduses. Kui tuleksin 80-aastasena Baltikumi, oleks siin viisteist tuhat uut kristlast ja uusi kogudusi igal pool, ka Riias. (Põldaru 2005, 12-13)

Riina Pikat ja Veronika Paist edastavad ajalehes Karmel **Jonathan David'i** (apostel ja prohvet Malaisiast) prohvetliku sõnumi. Jumal on David'ile rääkinud aastaid **ärkamisest** Eestis. „... praegu on Jumala käsi Eestimaa kohal - on meie aeg. Jumal valmistab muutusteks teed ... avab õigete silmad ja sulgeb segajate omad ... toob finantsilised vabanemised, et ehitada üles Jumala koda. ... Koorese võidmine tuleb valitsuse üle ... toimuvad üleloomulikud ümberkorraldused. Korrupsioon kõrvaldatakse. Jumal paneb valitsuses paika õiged inimesed - kes käivad puhtuses. Nii nagu Eesti tegi Nõukogude Liidus vabanemisvaliku, nii on meile ka nüüd, määratud eeljooksja osa. ...“ (Pikat, Paist 2005, 7) Pastorite enesekeskus peab kaduma. Ametkonnad ja ärimehed saavad osalema koguduse eesmärkide saavutamisel. „- raha ja muu abi näol kui kogudus tõuseb – tõuseb ka valitsus“. Uskmatus võrdub needusega. Jumal valib välja pastoreid ja juhte, kes armastavad Jumala Sõna, on inspireeritud Pühast Vaimust, vabad religioosusest ja inimeste kartusest. Jumal vabastab „vangid“ ja toob langenud tagasi. (Pikat, Paist 2005, 7-8)

Kristel Ojasaar sai sõna 29. juulil 2005. aastal öösel palves olles. Tormid on tulemas Eestimaale. Need pühivad minema kõik, millega oleme harjunud. Kõik, mis pole rajatud

kaljule variseb kokku. Isegi **arusaam ärkamisest** variseb kokku, sest need on enamasti inimlikud. Inimesed, kes on varjus püsinud ja ustavad olnud on kui sambad. Praegu on aeg palveks, see on tugevuse saamise koht. (Ojasaar 2005, 3-4)

Apostel **Maxwell Masala Ramashia** tõi esile selle, et palve peab olema kooskõlas lausega „nii nagu taevas nii ka maapeal“ - ärge palvetage ärkamise pärast, sest taevas ei ole ärkamist - **usu ärkamisse**. ... Vend Mangolisa rõhutas noortetöö olulisust. Eesti lootus on järgmine põlvkond - võtmed lähevad nende kätte. Palveta, kata ja peida neid. Prohvetlik kõne tähendab julgustust, ülesehitust, ülesõhutamist. ... Praktiseeri prohvetlikku kõnelemist, siis saab Jumal sind järjest rohkem kasutada „tööriistana“. ... Prohvetlik palve on see, kui sa räägid Jumala mõtteid kellegi tulevikku.“ (Ramashia 2005, 7)

Prohvetlik sõna anti peale unenägu (22.09.06) **Chuch Graves'ele**. „Ma nägin inimesi Eestist käimas ringi kulunud püksipõlvedega, sest nad olid palunud Jumala poole ärkamise pärast. **Ärkamine** on tulemas Eestisse. Seda on välja hütud Jumala poole Eesti inimeste poolt. ... Püha Vaim tuleb tulega. Puhastava tulega ... Jätkake palvetamist. ... käib sõda taevastes teie heaks. ... Kui jätkate palvetamist, kogete varsti läbimurret. ... Teie perekonnad tulevad järsku Minu juurde, ... Ma igatsen, et Eesti muutuks mu au astjaks, et võiksin teist välja kallata, ...“ (Graves 2006, 9).

Pärnu nelipühipastor **Janno Peensalu** prohveteeris (11.03.2008), et „Ma pööran uue lehekülje oma rahva elus ja lasen suveräänselt sada elava vee vihma ... Jumal pöörab kuiva perioodi ringi su elus ülevoolavateks õnnistusteks ...värskenduse ajad ei tule ennem Issanda palgest, kui pole meiepoolset uue põnevusega Jumala poole pöördumist ...“ (Peensalu 2008, 3-4)

Aastal 2008 külastas apostel Anslem Madubuko teist korda Eestit. 14. mail jutlustas ta Jõhvi luteri kirikus. Ta on varem käinud mitmeid kordi Lätis ja Leedus. Sõnum meie maa ja jumalarahva kohta oli tõsine. Madubuko ütles, et maa on ilus, kuid kurat ei armasta ilusaid asju. Aeg on kuri ja Jeesus tuleb varsti. Oluline mitte maha jääda, meie eesmärk on taevas. Kogudus on Jumala lootus, milleta ei saa Jumal tegutseda siin maal. Jumal ei ole rahul - ta ei ole leidnud piisavalt inimesi, et ta saaks teostada oma plaane siin maal. On unustatud evangeelium, palve ja pühadus. **Eesti kogudus ärka** ja mõista aega, milles elame. Balti riikidest on on Eesti kogudus kõige rohkem maas, sellest mida Jumal tegemas. Läti on kõige ees, Leedu on järgmine ja Eesti on kaugel taga. Jeesus otsib jüngerid Eestimaal. Ta koges

vaimus valu meie maa pärast. Oled sa jünger või rahvahulk? Kas sa lubad ennast äratada või magad edasi (Kotisen, 2008, 3-4).

2008. aasta lõpus sai **Daniel Glimm** prohvetliku sõnumi Eestile, Soomele ja Euroopale. „Eestimaa! ... On üks ägamine ja oigamine. ... Sa oled palunud **ärkamist**. ... ma tulengi väga otse ja tugeval moel. Tulelaine on tulemas Venemaalt. ... Ma olen seadnud oma tule ja tuule puhuma välja Venemaalt ja puhuma su üle, et sinus ärkamine üles õhutada ...Tõuse ja sära prohvetliku valgusega sinu käes, Eestimaa Pruut! Siin on strateegia kogu Euroopa jaoks! ...“ (Madubuko 2008, 7).

Ärkamist kuulutavad sõnumid ei kutsu üles ainult ootama ja palvetama selle pärast. **Raul Udikas** arvab, et ärkamine on pigem ebareaalne unistus, kui käesoleval ajal ei tehta suurt midagi selle täitumiseks. Ta toob näite mehest, kes tahaks ühel päeval Ameerikasse jõuda, kuid ei teeks selleks mitte midagi. Ei õpiks keelt, ei koguks varustust, ei taotleks viisat. Piiblikeeles on sellise mehe usk surnud. On meiepoolsed sammud, mida tuleb astuda, enne kui ärkamine vallandub. Esiteks - aus diagnoos peab meid raputama ja üles äratama. Joeli raamatu algus sobib hästi kirjeldama olukorda Eesti vaimsel maastikul - põllud on rüüstatud, vili on äpardunud, õli on hääbunud (Jl 1:6-11). Füüsiliselt on meie maal sama olukord - abandid, kodutud, joomine. Enamus rahvast on end laenuorjusesse müünud. Kogudus suures osas magab ja on õlita. Teiseks – Jumala rahvas koguneb ja tõstab palvehäält (Jl 1:13-14, 2:15-16). Peavad tõusma prohvetlikud inimesed, kes ehitavad üles palvealtarid. Kolmandaks – kogudus pöördub kõigest südamest Jumala poole (2Aj 7:14). Kristlaste südant peaks vaevama ülekohus, kurjus, vale. Inimesed kaotavad töö ja tõstetakse tänavale. Neljandaks - koguduse suhete korrastamine ja tervendamine. Eelja võttis 12 kivi vatavalt Iisraeli suguharude arvule ja tegi ühe altari. Jumal näeb kogudust tervikuna. Kas ollakse sama Vaimuga joodetud? Kas tunnistame Jeesust oma isandaks? Inimsuhted tuleks korda teha, et see ei pidurdaks ärkamist. Armastus on täiuslik side! (Udikas 2008, 7-9)

Hüüdja Hää! edastab **Sunday Adelaja** sõnumi Töö roll ärkamises. Tavaliselt näevad usklikud ärkamist, kui müstilist lahendust. Vahel lubab Jumal taolisi imelisi ärkamisi, kuid reeglina ei ole see nii. Teine viis on see, kui Jumala **inimene** loob või **põhjustab ärkamise**. See sünnib - Jumalat otsides, ilmutusi saades, kuulekas olles, jne. Samade põhimõtete abil saab ka ärkamist hoida. Taoline on olnud Yonggi Cho ärkamine Koreas. See ei sündinud äkki ja pole ka kadunud. Jumalat otsiti seal töö kaudu - palve, evangeliseerimine, kodugruppid,

struktuurid, jne. Adelaja jätkab, et igas probleemis on võimalus. Meie maal (Ukrainas) on suur probleem kodutud lapsed. Tahan tänavalt korjata 10 000 last ja teha neist Jumala armee. „Peame oskama töötada inimestega, ühiskonna probleemidega, et näha seda kui võimalust, mille läbi Issand saab austatud.“ (Adelaja 2003, 3-12)

Ärkamine põhjustas, et Vormsi saarel suleti kõrtsid, sest neid polnud enam vaja. Siis tuli muutus kodudesse - taludes pesti puhtaks põrandad, leivakünad ja pajad. Millised muutused sünniksid praeguses Eesti ühiskonnas? Toimiks omavaheline ülekohtu heastamine. Vaimse ja füüsilise tervise paranemine. Kuritegude arvu vähenemine. Vaeste, vaeslaste, leskede ja võõraste eest hoolitsemine. Rahvaarv kasvaks (abiellumine, leppimine, sündide suurenemine, väljarände vähenemine, tagasipöördumine Eestimaale). Eesti oleks õnnistatud maa.

Ärkamise vajadus on reaalselt olemas. Alar Kilp juhtis 2005. aastal Tallinnas toimunud konverentsil Kristlikud väärtused Eesti poliitikas tähelepanu asjaolule, et „Euroopa riikide seas üldse, on Eestis kõige sekulaarsem ühiskond. Vastavalt 1999-2000 läbi viidud Euroopa Väärtusuuringute küsitlustele on seitsmeteistkümne suurema Lääne-Euroopa riigi ja neljateistkümne postkommunistliku riigi hulgas vaid kolm sellist riiki, kus vähem kui pool elanikkonnast omas usulist kuuluvust - need kolm riiki olid Holland (46%), Tšehhi Vabariik (33%) ja Eesti (25%)“ (Kilp 2005)

See olukord on ühtlasi võimalus, et meie maal võiks tulla suur ärkamine, millest paljud prohveteringud on rääkinud Eestimaa kohta. Eestimaalaste suur alkoholilembus näitab suurt janu, mis peaks saama pööratud januks elava Jumala järele. Täitugu apostel Pauluse üleskutse ka Eestimaal - „*Ja ärge joovastuge veinist, millest tuleb liiderlikkus, vaid saage täis Vaimu,*“ (Ef 5:18)

2.4 Imedest

Jumal ilmutab ennast ja oma vägevust imede kaudu. Ta teinud, teeb ja saab tegema imesid. „*kusjuures Jumal ise on kinnitanud nende tunnistust tunnustähtede ja imedega, mitmesuguste vägevate tegudega ning Püha Vaimu andidega, mida ta jagas oma tahtmise järgi.*“ (Hb 2:4) Mitmete prohveteringute kaudu on Jumal rääkinud, et Eestimaale tuleb eriline imede aeg. Arvatavalt langeb see kokku suure ärkamisajaga.

Kirjamägi kirjutab, et ligikaudu 1937. või 1938. aastal sai Tallinna Linna Misjonimajas terveks lootusetult haige tütarlaps. Nädal või paar hiljem sai ta prohvetianni. Ta rääkis Jumala saladusi ja ennustas saabuvald sündmusi. Üks prohvetering kõlanud umbes nii: „See uhke eesti rahvas surutakse põlvili ja seejärel tuleb üks **kukesamm imede aega**, mil isegi emahust sündinud vigased ja kurdid, keeletud ja teised terveks saavad. Seejärel sulgub armuiks ja tuleb Issand“. (Kirjamägi 1997, 93)

Eesti Kristliku Rahvapartei (nüüd Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid) **lendlehel** („Kas kristlane peaks huvituma ja osa võtma poliitikast?“) on sõnum – 1989. aastal prohveteeriti kinos „Kosmos“ toimunud konverentsil, et siin maal tuleb aeg, kus õigsus saab meelevalla, kus valitsus on kristlik, kus inglite ilmumine on sage ja **imed on ennekuulmatut mõõtu**. Konverentsil osalesid pastorid ligi 20 erinevast riigist. (EKRP lendleht)

Allan Kroll kirjutas 1996. aasta jaanuaris oma eestpalvepäevikusse - kui me ei võta eestpalvesse seda maad, siis kaotame oma vabaduse. Ta ütleb, et see tundub esimese hoiatusena. Loodan, kui me palvetame, saame armuaega pikendada Jeesuse tulekuni. Esimese vabariigi ajal üks laps prohveteeris, et armuiks avaneb meile kukesammu pikkuseks ajaks, siis see suletakse ja Jeesus tuleb tagasi. Mis see armuaeg täpselt on? Paljud erinevad välisjutlustajad on rääkinud teineteise teadmata asju Eestist: et Jumal saab tegema meie heaks väga võimsaid imesid, et tuleb tohutu **imede ja tunnustähedega ärkamine**. Sellesse ärkamisse saab siseneda muutes iseenda elu, olles palves ja osaduses Jumalaga. Siis tuleb meie ellu ja kogudustesse ärkamise vaim. (Kroll 1997, 3)

Reio Roosi nägemus Eestimaa kohta 1997. aastal. Reio sattus 23. detsembril 1997. aastal raskesse autoavariisse Tallinn-Tartu maanteel. Õnnetuses sai talle osaks kahel korral suremise kogemus (õnnetuspaigal ja nädal hiljem operatsiooni laual). Operatsiooni järgsel ööl ei suutnud ta uinuda. Valus oli nii hinges, kui ihus. Miks see kõik pidi nii minema? Mis saab Eestimaast? Kas ärkamist tuleb? Jumal näitas talle sel ööl imelist „filmi“. Nähtu kohta mõistis ta, et see saab toimuma lähitulevikus. Ta nägi, et Jumal tahab tõsta üles mitmeid suuri usukindraleid ja teenistusi. Need teenistused ei sünni iseenesest, palju sõltub nende endi otsustest ja valikutest. Ajad lähevad raskemaks, kuid kogudustesse tuleb tohutult inimesi (tuhandeid), kes tormavad kohtama Jumalat. **Võimsad loovad imed** pole midagi ebatavalist. (Eier, 1998, 1)

Ühel seminaril 1998. aastal Soomes, tuli üks anglikaani preester Rein Uuemõisa juurde ja ütles prohvetliku sõnumi Eestimaa kohta. Ta ütles, et Eestis hakkavad ka **surnud üles ärkama**. (Uuemõis 1998, 5)

Reelika Lige prohveteeris 1. septembril 2001. aastal Mõedakul. Jumal tõstab Eestimaal noored ja lapsed, kes on täis Püha Vaimu kuulutama evangeeliumi, tegema **imesid** ja tunnustähti sellel ja teistel maadel. (Lige, 2001, 4)

8. augustil 2001. aastal sai **Silver Koit** nägemuse. Jumal rääkis, et sellel aastal te saate näha prohvetliku teenistuse tõusu, imesid, tunnustähti, tervenemisi. Neid asju näevad need, kes mind otsivad. Te näete prohvetlikku ülistust. „Järgnevate aastate jooksul kogudus saab tagasi oma au kui särav täht viletsuse ajal. Sellel ajal vallanduvad Eestis sellised **imed** ja tunnustähed, **mida** maailm **pole varem näinud**. On ärkamine, mis voolab üle Eestimaa piiride.“ (Koit 2001, 12-13)

Robert Menchaca (24.06.2005) nägi nägemuses tormipilvi. Jumal ütles, et see on minu Vaim, mis valatakse maadele põhjas. Kõik, kes on külvanud lõikavad. Kes on palvetanud saavad, kiiresti vastused. „Kõik, kes on võtnud kindlad seisukohad ja on küsinud seda suurt väljavalamist, saavad olla **tunnistajaks imedele**, märkidele ja imetegudele, mis järgnevad minu sõnale.“ (Menchaca 2005, 5)

Evi Anni (31.12.05) sõnum. Ootan sinu kiindumust Minusse. Karda Jumalat, et sa surnult ei langeks maha. 2006. aasta on suurte muudatuste aasta. Imed ja tunnustähed saadavad sõnakuulutust. Ma päästan veel inimesi. Oodake minu tulekut, oodake minu tunnustähti, **oodake imesid** ja Ma annan neid. (Anni, 2006, 5)

2.5 Jumala rahvale

Suur hulk on prohvetearinguid on suunatud otseselt Jumala rahvale. Kui neid sõnumeid südamega lugeda, siis peaksid need olema selgeks Jumala koputuseks usurahava südamele. Et, ei võeta aega palveks ja Jumala otsimiseks. Mitmel on Jumal viimasel kohal, aja kasutamise mõttes, kõigi teiste asjadega on kiire. **Jumal ootab** regulaarset suhtlemist igal

päeval (hommikul, päeval ja õhtul). **Võtke aega** Jumala otsimiseks. Mannat ja leiba on vaja iga päev. **Olge pühad**, ärge roojastage end televiisori ees. Jumal ootab temasse kiindumist. **Paluge** rahva ja juhtide eest. Paluge prohvetearingute täitumist. **Elu raskused** ja kohtud sunnivad tagasi pöörduma Jumala juurde.

Järgnevalt toodud näited on väljavõtted pikematest sõnumitest. Reeglina on sõnumid vähemalt lehekülje pikkused. **Kristel Ojasaare** (20.01.2005) sõnum. Jumal on igatsenud veeta aega oma rahvaga, see on olnud tema esimene ja suurim igatsus. Jumal on oodanud hommikul, päeval ja õhtul, kuid tema rahval pole olnud aega. Jumal on saatnud su juurde palju sõnumitoojaid, kes on tulnud tõelise sõnumiga. Minu tahe on olla tõesti teie Jumal. Jumal ütleb, et jätke kiirustamine, võtke aega minu otsimiseks, et jääda püsima, kui ma tulen maailma kõigutama. (Ojasaar 2005, 11)

Evi Anni (24.07.2005) sõnum. Pange mind esikohale. Võtke aega minu otsimiseks. Olen mitmel viisil seda maad karistanud. Olen armuaega mitmeid kordi pikendanud. Maailma peale on tulemas minu kohtud, sest kurjust peab talitsema. Olen endiselt teie Issand ja Päästja. Olge pühad. (Anni 2005, 4)

Kristel Ojasaar sai sõnumi 5. juunil 2005. aastal palves olles. Teil kõigil on nii kiire. Pole kedagi, kes võtaks aega. Te ei või mind igavesti proovile panna. Ma räägin veel armastuses. Kui sa ei kuula, hakkab ma oma rahvaga rääkima vihas. (Ojasaar 2005, 4-5)

Kristel Ojasaar sai sõnumi 2005. aasta oktoobri lõpus. Sul on vaja värsket mannat iga päev. Eluraskused sunnivad teid tagasi minu juurde. Teil ei ole kaalu, te pole saanud Minu Sõna - igapäevast leiba. Sa roojastad end tundide viisi televiisori ees, see mustus on läinud su südamesse. Tule Minu juurde, pööra oma silmad maailma ahvatlustelt minu peale. (Ojasaar, 2005, 4)

Järgmine näide on seotud arvuga kaheksa. See näide ei ole Eesti päritolu, kuid on tõlgitult ilmunud eesti keeles. 2008 - VÄRAVATE VALLUTAMISE AASTA (SÕNA Jumalalt 2008. aastaks ja edasi. Vastu võetud Prohvetlike Vanemate Apostelliku Nõukogu poolt C.Peter Wagner, Cindy Jacobs jt, 10. jaanuaril 2008)

„Püha Vaim on andnud meile number ”8”, et lahti lukustada seda aastat. Number kaheksa

esindab uut algust. ... Kui me prohvetitena kokku saime, siis olid need kõige viljakamad ajad, mis meil on olnud ja mitte ainult selleks, et vabastada sõna Jumala käest, vaid et anda vaimulikud juhtnöörid selleks, kuidas siseneda uutesse asjadesse ja uutesse väravatesse. See sisaldab ka vanade väravate ja uste kinni löömist, otsides Isandalt juhiseid, kuidas liikuda uude õigel viisil ning paludes Jumalalt tarkust liikumiseks.“(Wagner 2008, 8-10)

Mida näidati kaheksa kohata vastavalt Piibli mudelile. Taavet oli kaheksas poeg, ümberlõikamine toimus kaheksandal päeval, laevas oli kaheksa hinge, kaheksanda noodiga algab uus oktaav, kaheksanda värviga algab uus spektrum, kaheksandal päeval algab uus nädal, Joosja sai 8-aastaselt valitsema, Jeesus ilmus Toomale kaheksandal päeval. Ning sellest lähtuvalt nimetati veel mitmed rõhuasetused, mis on seotud uue aastaga. Loomise, meelevalda, loovate imede võidmine, jõukuse ülekandmine, rõhuasetus eestpalvele, Koorese võidmine, jne. (Wagner, 2008, 8-10)

Paljudele ei pruugi taoline sõnum olla südamelähedane või arusaadav. Kuid kindlasti on miljonite õdede ja vendade hulgas neid, kellele on kõnekad taolised seosed. Tuleb meelde vend, kes loendas palvelas pea kõike, mida sai (lambid, lilleõied, ventilatsiooniresti augud, jne). Ta tegi seda jumalateenistuse käigus sõnumit jagades ning sellise võidmisega, et see jäi meeldivalt meelde. Jumal lasi Aabramil tähti lugeda (1Ms15:3). Koguduse telgi aasad ja haagid on arvuliselt määratud (2 Ms 26). Jumalal on väga suur arvepidamine. „*Aga teie juuksekarvadki on kõik ära loetud.*“ (Mt 10:30) Võrreldes Jumala „majapidamisega“ on siin näitena toodud prohvetering inimesele üsna kohast mõõtu. Kui see prohvetering ehitab, julgustab ja lohutab inimest, siis on eesmärk täidetud.

2.6 Eesti mõju teistele rahvastele

Mitmetes prohveteringutes räägitakse Eesti mõjust teistele rahvastele. **Ulf Ekman** prohveteeris 1998. aastal. „Ta loob rahuadama, teeb midagi väga erilist teie rahvaga: teie keskel, teie rahva läbi, lähtuvalt teie rahvast. See **rahvas on väga eriline**: ma ei räägi rahvuslikust uhkusest, aga ma kogen Jumala meelehead, jumalikku saatust: võimaluse akent kristlaste jaoks.“ (Ekman 1998, 1)

Pastor **Daniel Glimm** kohtas Berliini konverentsil kedagi, kes oli Eestist tulnud. Kuuldes

Eestist koges ta, kuidas ta jalatallad, otsekui põlesid ning ta tundis, et see väike rahvas on saamas **võtmeks paljudele teistele rahvastele**. Ta nägi väljasirutatud kätt, mille peopesal oli roheline kivi. Eesti on kalliskivi Jumala käes. Teie edukus on Jumala jões. Jõe vool ei kahane, vaid kasvab - ülekogu Eesti ja väljaspoole teiste rahvasteni, tuues jõudu ja värskendust – mitte ainult Euroopasse, vaid ka Austraaliasse, Uus-Meremaale, Havaile, Ameerikasse, Aafrikasse jne. (Glimm 2008, 5)

Daniel Glimm prohveteeris Berliinis Eesti kohta - „Eesti, ära võrdle oma kutsumust ja võidmist mõne teise paiga või rahvaga - sinu **kutsumus** on kallihinnaline ja **ainulaadne**. Issand saadab oma prohvetlikke sulaseid aitama ja julgustama rahvast vabadusse Pühas Vaimus. Peatselt leiab Tallinnas aset vaimulik revolutsioon, mille mõju ulatub teiste Euroopa rahvasteni. ... Jumal on helistanud oma vägeva aja alguse kella Eestis ja Tallinn on vabanemise võti. ... Ühel ööl minu Eestis viibimise ajal Issand ütles mulle, et tõuseksin voodist. Kui põlvitasin palveks, nägin Eestit nagu suud ja kuulsin Issanda häält: “Ma tarvitan seda väikest rahvast kui oma suud, et kuuldavale tuua võimsat häält.”(Glimm, 2008, 6).

Raul Udikas sai unenäo (Pidu vaelel ajal) ja umbes samal ajal (2008. aasta lõpus) sai **Daniel Glimm** prohvetliku sõnumi Eestile, Soomele ja Euroopale. „Eestimaa! ... On üks ägamine ja oigamine. ... Sa oled palunud ärkamist. ... ma tulengi väga otse ja tugeval moel. Tulelaine on tulemas Venemaalt. ... Ma olen seadnud oma tule ja tuule puhuma välja Venemaalt ja puhuma su üle, et sinus ärkamine üles õhutada. ... Tõuse ja sära prohvetliku valgusega sinu käes, Eestimaa Pruut! Siin on **strateegia kogu Euroopa jaoks!** ...“ (Udikas 2008).

Reelika Lige prohveteeris 1. septembril 2000. aastal, et Jumal tõstab Eestimaal üles noored ja lapsed, kes on täis Püha Vaimu tuld. Nad ei karda midagi, ei inimesi ega valitsust, vaid hakkavad tegema tööd – kuulutama evangeeliumi, tegema imesid ja tunnustähti sellel ja **teistel maadel**. (Lige 2001, 4) **Silver Koit** prohveteeris - „On ärkamine, mis **voolab üle Eestimaa piiride**“ (Koit, 2001, 13) **Jonathan David** rääkis prohvetlikult - „Nii nagu Eesti tegi Nõukogude Liidus esimesena vabanemisvaliku, nii on ka nüüd, määratud **eeljooksja osa**.“ (Pikat, Paist 2005, 7)

Prohvetearingutest on näha Jumala soovi, et Eesti võiks täita võtmerolli, näidata strateegiat, olla eeljooksja Euroopa ja paljude teiste rahvaste jaoks. Life TV (nähtav Euroopas ja lähimaadel) ja venekeelne Pereraadio (leviala raadius pimedal ajal 2000 km ja valgel ajal 500

km) on juba suureks õnnistuseks teistele rahvastele. Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku poolt tehtav misjon kurtidele on piire ületav. Rabi Benjamin rääkis mais 2010. aastal Lasvas Galeriis Shalom toimunud koosolekul, et tema töö käib Euroopas, Aafrikas, Iisraelis, Austraalias. Ta on õnnistanud tööle 1600 pastorit erinevates paikades. Nigeerias seadnud tööle 37 piiskoppi. Effataa ärkamise mõju levis endises Nõukogude Liidus. Endiste NL alade õnnistus oli ka Tartu Elu Sõna Piiblikool.

Kas Eestimaa ülipüüdlikkust euro taotlemisel saab nimetata üheks osaks nende prohveteringute täitumisest? 2010. aasta mais nimetati Eestit musternäidiseks raha asjades ja Kreekat selle peegelpildiks.

Kuidas see Jumala plaan tulevikus täitub, ei ole käesoleva töö eesmärk öelda. Kuid innustagu need prohveteringud palvetama ja võimalusel tegutsema sellel suunal. Praktiliselt saab praegu nende prohveteringute täitumisele kaasa aidata, toetades rahaliselt Pereraadio ja Life TV tegevust.

2.7 Ülistusest

Käesolva töö mõttes on ülistus - laudes Jumala kiitmine. Selleks kasutatakse ülistuslaule või lauldakse vaimus südamest tulevat uut laulu. Valdavalt toimub ülistus seistes, tõstetakse käsi ja rütmikate laulude ajal plaksutatakse ja ka hüpeldakse. Taoline Jumala ülistamine, on küllaltki aktiivne tegevus. Kogudustes võib leida väga erinevaid suhtumisi ülistusse. Prohveteringute kaudu püüab Jumal julgustada ja suunata kristlaste arengut ülistuses. Ülistusel on tähtis roll jumalateenistustel. See aitab inimestel liikuda prohvetlikus võidmises.

Ermo Jürma näeb ka prohvetluse juurde kuuluvat laulu ja muusikat - trummidega laulev naisprohvet Mirjam (2Ms 15:20), prohvetijõugu muusika (1Sm 10), kandlemängija (2Kn 3:15) ja templilauljad (1Aj 25:1j). (Jürma 2008, 25) Jim W. Goll ütleb, et prohvetlikud ülistusjuhid aitavad inimesi imelisse ligiollu tõsta, kus kõik asjad muutuvad. Parim piibellik näide on Taavet, kes oli karjane, kuningas ja prohvetlike laulude kirjutataja. Pooled Piibli lauludest on tema kirjutatud (Goll 2005, 38).

Raul Udikas kirjutab ajalehes Karmel apostel **Mangaliso** seminarist, kus õpetati prohvetliku

kiituse ja ülistuse teemal. On erinevad jõed, milles prohvetlik võidmine voolab. Taevane kiitus ja ülistus on kindlasti üks peamisi. Prohvetlik võidmine viib inimesed kontakti taevase Isaga ja ülistuslaulud aitavad sellesse siseneda. Prohvetluses on tähtis, et ülistus ja palve oleks kõrgel kohal. Selles peab hülutama iseenda, eneseteadvuse, -väärikuse ja -kesksuse ja lasta end Jumalal juhtida. Ülistus peab olema, südame ülistus. Jumal tahab kuulda, mis meil südames on. Võib kasutada teiste ülistuslaule alustuseks, kuid siis peaks edasi liikuma sellesse, mida Püha Vaim annab värskelt laulda. Suhe Jumalaga saab uuendatud, kui toome esile midagi uut oma südamest. Kui piirdume tavapärasega, ei juhtu ka eriti midagi. Muidugi tuleb ülistuseks valmistuda palves ja leida võtmelaulud. Kui kõik see on valmis, siis võib kõik omad plaanid maha panna ja lasta Jumalal juhtida. Siis vabanebki prohvetlik võidmine, saavad sündida imed, vabanemised, tervenemised, muutused inimeste eludes.

Kui Nelson Mandela oli Lõuna-Aafrika Vabariigis poliitvang, siis lauldi temast prohvetlikult, et temast saab president. Ühises prohvetlikus laulmises on suur vägi. Koguduste juhid peaksid võimaldama ülistajatel luua uusi laule vastavalt teemale, mida Jumal koguduses parasjagu rõhutab. (Udikas, 2006, 16-17)

Kristel Ojasaar sai 2. oktoobril kodus palve olles sõnumi, mis räägib ülistusest. Jumal ootab uut laulu, südame laulu. Mina viibin oma rahva ülistuse keskel. Kus Mina olen, saavad olukorrad muudetud, haiged terveks, vaenlase kindlustused maha kistud. Ära sõdi kurjuse relvi kasutades, kasuta Minu omi ja sa oled võidukas. Mida lähemal sa püsid Minule seda paremini oled sa kaitstud. (Ojasaar 2006, 9)

Jonathan David prohveteeeris 9. märtsil 2001. aastal Malaisias Eestile. Jumal alustab uue tööga, mis kõrvaldab häbi. Rahvas hakkab pöörduma Jumala koja poole öeldes: "Kindlasti Jumala käsi tuleb vägevasti." Kogudus tõuseb **kiituse** ja jutlustamise triumfis. 2001. aastal tuleb palvevastusena tugev prohvetlik Jumala töö. Saab olema **prohvetlik ülistus**. Tugev prohvetlik võidmine pääseb valla selles rahvas. 2001. aastal hakkab värsked tuul puhuma. Kui tuuled tulevad, hakkab samaaegselt vihma sadama kogu riigis, mis saab olema nagu üleujutus. Alguse saab apostellik töö. Paljud tagasilangenud pöörduvad. Äkitselt hakkavad murduma religioossed kindlustused ortodoksi kirikutes ja nad hakkavad kuulama ja otsima, mida Jumal teeb. (David 2001, 4-5)

Daniel Glimm prohveteeris Berliinis Eesti kohta - „Prohvetlik ülistus (2Kn 3:15,16) ja prohvetlik võidmine viib Eesti uude ja värskesse vaimulikku vabanemisaega. Sellel uuel ajal on üheks peamiseks vooluks tunnistus Jeesusest, mille Püha Vaim tahab Eestis vallandada (vaata Ilm 19:10)“ (Glimm 2008, 5).

Silver Koidu nägemus 8. augustil 2001. aastal. „Jumal rääkis, et te näete veel sel aastal prohvetliku teenistuse tõusu kogudustes ... te näete **prohvetlikku ülistust** ... ülistajad tõusevad kui Jumala armee võitlusesse ... järgnevate aastate jooksul saab kogudus tagasi oma au kui särav täht viletsuse ajal ...“ (Koit 2001, 13)

Heiki Põldaru pani kirja **David Wilkerson'i** sõnumi, mida ta jagas 5. juunil 2004. aastal Tallinnas. „... Ma toon teile rõõmu ja annan teile ülistusrüü. Eestist, Lätist, ning Leedust tõuseb ülistus ja kiitus, mis võib olla suurem, kui üheltki teiselt maalt on tõusnud. See saab olema otsekui purskkaev ja Jumal avab selle. ... Mitte inimene ei sära, pole suuri staaare, on vaid Jumala auhiilgus, ...“ (Põldaru 2005, 12-13)

2.8 Euroopa Liidust

Enne ja pärast Euroopa Liiduga liitumist oli mitmeid sõnumeid Euroopa teemal. Inimesed said hoiatusi sõnumite ja unenägede kaudu. Järgnevalt mõned neist sõnumeist.

2.8.1 Sõnumid enne liitumist

1995. aasta jaanuari Elu Sõna Lehes on **Ulf Ekmani** artikkel „Kuhu lähed Euroopa?“ Selles kirjutab ta, et Euroopa on võtmas prohvetlikku rolli. Piiblit uskuv kristlaskond ja ortodoksed juudid on ootamas uut, messiaanlikku aega, mil Messias valitseb rahvaid Jeruusalemmast. Käimas on Messia tuleku eelmäng. Nende fenomenide nägemiseks võib vaadata – kogudust, Iisraeli ja rahvaid.

Kristlus polariseerub, ühel pool on langemine (1Tm 4:1) ja teisel pool taastumine ja usk. Juudi rahvas pöördub oma maale. Langenud kristlaste hulgas kerkib esile antisemitism uues vormis, antisionismina. Rahvaste hulgas täitub Taanieli prohvetering (Tn 2). Nelja paganariigi järel tuleb viies, Jumal võtab valitsuse oma kätte. Paganate valitus Iisraeli üle lõpeb.,,... ja Jeruusalemm jääb paganatele tallata, kuni paganate ajad saavad täis.“ (Lk

21:24) Jumal mõistab kohut paganate üle Joosafati orus (Jl 4:1-2) ning seejärel tuleb tuhandeaastane rahuriik, mil seadus lähtub Siionist. (Ekman 1995, 3)

Ekman jätkab, et Euroopa oli kontinent, mis levitas evangeeliumi. Nüüd on Euroopa muutunud külmaks soolata kultuurkristluse paigaks. Ühelt poolt näeb Euroopa veel uut võimast ärkamist. Teisalt on Euroopal täita Taanieli poolt prohveteeritud neljanda riigi roll (Tn 7). Piibel kirjeldab Antikristuse tulekut kümne riigi liidu kaudu. Tänapäevane Euroopa räägib äkitselt ühendatud Euroopast. Ühtsust taotleb Euroopa Liit (EL) esiteks - majanduslikult, poliitiliselt ja sõjaliselt. Teiseks on religioosne ja kultuuriline ühtsus. Kolmandaks kasvab New-Age mõju. Räägitakse ühtsusest paljude religioosete ja okultsete süsteemide vahel. See areng sillutab teed Antikristuse tulekuks. Liitu meelitatakse majandusliku juurdekasvu töötusega. Riigid läbivad ettearvamatuid majanduslikke, poliitilisi ja kultuurilisi kriise, kuid tuleb ärkamine ja paljud saavad päästetud. Enne kohtumõistmist on alati suur arm. (Ekman 1995, 3)

Ulf Ekman ütles, et Rootsi liitus Euroopa Liiduga seetõttu, kristlased olid nõrgad ja lõhestatud. Norra kristlased palvetasid ja paastusid üksmeelselt, sõitsid mööda linnu kuulutades, et „Jumal on meie allikas ja hoolitseb meie eest, mitte Euroopa Liit!“ Norrat hoiatati finantssurmaga, kuid peale „ei“ ütlemisest hakkas majandus tõusma. Mõõdunud sajandi alguses oli Koreas kristlasi 0,8%, nüüd 50% rahvast – maa majandus on drastiliselt muutunud. (ESL märts 1998)

Elu Sõna lehes 1997. aasta jaanuaris kirjutab **Albert Törnpu**. „*ET TE EI OLEKS ÜKSKÕIKSED NÄGEMUSE SUHTES, mille Mina olen taevast andnud. Et te ei vaataks ainult oma asjade peale, vaid nende asjade peale, mis mina olen taevast andnud, mida mina tahan tuua maa peale ... Siis Ma saan tegutseda täies väes, kui te panete oma südamed selle peale, mida Mina tahan ja kui te otsite minu palet selle pärast, mida Mina tahan ja kui palvetate asjade eest ja jätkate ja jätkate – siis Ma s a a n vabastada oma väe ,“ ütleb Jumal.“ (Törnpu 1997, 2)*

Albert Törnpu jätkab, et Jumala töötused ei ole iseendastmõistetavus. Jumal kutsub oma plaanide sisse ja soovib, et need saaks meie südame asjaks. Igal võimalusel on ühte viisi reaalne, nii pluss kui miinus pool. Iisrael väljus Egiptusest ühel nõul. Töötatud maa vallutamiseks oli kaks valmis ja kümme vastu. Kümme ütlesid, me ei saa seda ja kaks, et

Jumal annab selle meile. Oli tarvis rahva üksmeelset usku. Need kümme hävitasid rahva üksmeele. Jumala rahva suu võib peatada Jumala plaani. Jumala plaan viibis terve põlvkonna. „Sest teoreetiliselt võib juhtuda, et meie siin Eestimaal ei võtagi kinni neist võimalustest, mille Jumal meile annab ega jõua kohta, mida Jumal näitab, nagu nemad seal kõrbes.“ Teine võimalus on, et me ei ole ükskõiksed nägemuse suhetes. (Türnpu 1997, 2)

John W: Rood ütleb oma raamatus „Kas tõesti „Jah“ Euroopa Liidule?“, et Taaneli raamatu neljas kuningriik vastab Euroopa Liidule, milles valitseb suur segadus. Raud ja savi ei segune omavahel. (Rood 2003, 20)

Evi Hanni prohvetearing räägib, et Euroopa Liit on Eesti rahvale läbikatsumiseks antud. Pakkumised on head nagu sööt konksu otsas, tagajärjed tulevad hiljem. Häda sellele, kes toetub inimese käsivarrele. Teie ees on valik – kas Mina, teie Issand, või õnnetus mille te ise endile valite. Ei saa õnne tuua liit, kus puudub minu õnnistus. Ma olen teie palveid kuulnud ja kinkinud vabaduse Eestile. Ärge loovutage seda kergekäeliselt, vaid otsige minu palet. Pange kõik lootus minu peale. (Anni, 2003, 5)

Silver Koidu nägemus ööl vastu 17. augusti 2003. aastal. Ta nägi und Iisraeli rahvast kõrbes võrdluses Eestiga. Iisrael toodi Egiptusest ja Eesti Nõukogude Liidust verd valamata välja. Maakuulajate sõnum pani rahva valiku ette, kuidas edasi minna. Eesti on täna sama valiku ees (14.09.2003 oli Euroopa Liiduga liitumise referendum), maakuulajate ütlused ka lahkesid teravalt. Ööl vastu 18. augusti oli unenäo järgmine osa. Oli kaks inglit – must ja valge. Kui rahvas loobub Jumala plaanist siis lastakse must ingel tegutsema. Kohtuotsuse pilt oli kohutav. Alustage 20. augustil palvet ja paastu. See võib muuta olukorra ning Jumal saadab teise ingli. (Koit, 2003, 18)

Sama Karmeli number edastab sõnumi, kuidas **Jüri Roots** otsustas talle antud unenäo tõttu öelda referendumil „jah“ asemel „ei“. See kohutav unenägu kordus talle kaks korda. Ta mõistis unenäos, et EL-is seisab meil ees valus ärkamine uude reaalsusse. (Roots 2003, 18-19)

2.8.2 Sõnumid pärast liitumist.

Heiki Põldaru pani kirja **David Wilkerson'i** sõnumi, mida ta jagas 5. juunil 2004. aastal

Tallinnas. „Ma liigun. Mitte, et te oleksite selle ära teeninud. ... Ma tõusen üles ja kaitsen oma nime. Ma liigun oma nime auks, ükskõik mida valitsus teeb, ükskõik mida Euroopa Liit teeb, ...“ (Põldaru 2005, 12-13)

Jan Willem van der Hoeven’i sõnumis (saadud 24.11.2005) öeldakse Euroopale - te olete Mind hüljanud. Aastasadade vältel te olete õhutanud Minu viha. Te halvustate Minu rahvast, Iisreali, neid taga kiusates ja tappes. Te tegite seda isegi minu nimel! Seepärast peate jooma minu vihakarikat. Euroopa, sa saad endale „kuninga“, keda te tahete teenida minu asemel. Võttes vastu tema märgi, satute igaveseks kohtu alla. (Hoven 2006, 3-5)

Kui enamus otsustas teisiti ja asjad liiguvad teises suunas – kas siis oli „Ei ütlemisel“ mingi tähtsus. Iga „Ei“ oli väärtuslik. See pani „Jah“ ütlejaid ka tõsiselt võitlema (mõtleva). Apostel Peetrus kirjutab oma teises kirjas, kuidas Jumal kaitses üksnes õigusekuulutajat Noad ning tema omasid veeuputuse tulles. Samas on öeldud ka Loti kohta, et see õige oli piinanud oma õiglast hinge päevast päeva teiste ülekohtuste tegude pärast (2Pt 2, 5-8). Jumalale läksid korda nii Noa, kui Loti südamehoiakud. Eks Jumal nägi iga „Ei“ või „Jah“ ütleva motive.

Euroopa Liiduga liitumise referendumil sai iga kodanik teha valiku südame või mõistusega. Ka mõistuse järgi oleks võinud teha „ei“ otsuse. Näiteks arvestades, et EL toetab rahaliselt palestiinlasi ning seda raha kasutatakse seega ka Iisraeli riigi vastu võitlemiseks.

Töö autoril pole teada ühtki liitumist toetavat prohvetearingut ning seepärast, oleks tahtnud koos Jeesusega minna oma teed, millest prohvetearis Ulf Ekman - „Ja kui me ärkame ja haaram sellest kinni, ja kui me lubame Pühal Vaimul ennast varustada, siis väga dramaatilisel kombel läheb Eestimaa omaenda teed koos Jeesusega. Jumala käsi on teie rahva peal. Võib-olla te lähete läbi raskustest, Jumal võib-olla ehk raputab teid, kuid ma kogen seda – Jumala käsi on teie üle. Te olete Jumala ees soosingu leidnud. Ta kinkis teile vabaduse. Ta valas oma õnnistuse teie peale. Ärge võtke seda kindla peale. Olge õnnelikud selle üle, ja Jumal saab tegema midagi väga erilist teie rahva seas.“ Jumal võttis Giideoni ja vabastas kõigest kolmesaja mehega rahva. „Jumala ei ole vaja suurt, vaid pühendunut rahvast“, ütles Ekman. (Ekman1998, 1)

Lõik **Raul Udikase** unenäost, millest kirjutab Epp Treit. „Ma tahan tulla Su juurde (kõige selle keskel) ja olla Sinuga, veeta koos aega! Tulla Su paati ja sõita koos. Lähme minu teed!“

See unenägu rääkis Udikasele lihtsalt: „ ... Ära püüa teistega võistelda, sest sa oled Minu jaoks unikaalne! Mul on Sinuga, Eesti , oma plaan. Ma naeran su vaenlaste üle ja tahan koos Sinuga naerda!“ (Treit, 2008, 3-5)

2.9 Hoiatused Eestile

Mitmetes prohveteringutes on Eestimaa jaoks hoiatavaid sõnumeid. D. Wilkerson, S. Koit, R. Udikas, A. Loodus ja R. Rajandu räägivad Venemaa ohust (ka sõjalisest). Hoiatatakse, et Eesti võib jälle kaotada vabaduse. Eesti president ja peaminister ohtu ei näe ning peavad praegust aega kõige turvalisemaks. Prohveteringutes on mõlemaid võimalusi. Aastal 1997 ütles Reio Roosi, et tulekul on, kas halb või hea. Lisaks ohusõnumitele on ka armu pakkumist ja ärkamise võimalusi. Ulf Ekmani prohvetering (1998) ja Raul Udikase unenägu (2008) räägivad võimalikest parematest plaanidest, mis on Jumalal Eestiga teatud tingimustel. Ainult koos Jeesusega, on meie rahvas hoitud ja õnnistatud.

2010. aasta märtsis Ameerika Ühendriikides töövisiidil viibides ütles president **Toomas Hendrik Ilves**, et Eesti julgeolek pole kunagi olnud nii kaitstud kui praegu ning see on rajatud Euroopa, Ameerika ja NATO koostööle. (Albers 2010) „Peaminister **Andrus Ansipi** hinnangul elame me rahvusena julgeoleku seisukohalt oma ajaloo ilmselt kõige turvalisemat etappi – me oleme NATO ja Euroopa Liidu liikmed ning meie majandus on üha enam integreerumas ülejäänud maailmaga“ (Kass 2010). Need arvamused on inimlikud arusaamad, kus Jumal on kõrvale jäetud ning hoiatavaid prohveteringuid nähtavasti ei teata. Kaitseväge ülem, **Ants Laaneots**, tegutseb sõjaolukorra tarvis ja tema sooviks on sellisel puhul saada püssi alla 30 000 meest. Sellise hulga meeste mobiliseerimise võimalus annab Eesti valitsusele tugevama positsiooni kui Lätil või Leedul. (Koorits 2010)

Aastal 1997 ütles **Reio Roosi**, et kas tuleb midagi väga head või väga halba. Inimesed on tülgestanud - elatakse eksisteerides. Ühed rikkad teised väga vaesed. Ei saa kaalupomme laduda lõpmatuseni ühele kaalupoolele, sest ükskord plahvatab vimm, mis on kogunenud salaja. (Roosi 1997, 3) Aastal 2007 aprillirahutuste ajal plahvatas kogunenud vimm, teatud osas. 2009. aasta jaanuaris ETV foorumi saates tehtud telefoniküsitluse põhjal kardab ligikaudu 80% pronksiöö kordumist. Pronksiöö sündmustes osalenu, **Dimitri Linter** ütles, peale esimesestme kohtu õigeks mõistvat otsust, et "Eesti tipp-poliitikud ei saa üldse aru, mis

vene kogukonnas toimub. Ja nad ei aima, milleni see viib. Meie teame, mis juhtub. Kujutan ette, et sellise rõhumise ja laimu juures, mis on suunatud ühiskondlike poliitiliste jõudude vastu Eestis, ootavad Eestit väga rasked ajad. Tekivad äärmusgrupid, Eesti riigi jagamise ideed, vara ebaõiglase jaotamise ideed," (ERR, 11.01.2009)

8. augustil 2001. aastal sai **Silver Koit** ülistades nägemuse. Paik täitus tohutu Jumala ligioluga. Ta oli nagu surnud, kuid koges, et tuhandeid kordi hirmsam surmast on Jumala viha. Ta mõistis kohtupäeva õudust ja rõõmu. Ta nägi, kuidas Jumal vihkab pattu. Jumal rääkis patust Eestimaa karjaste hulgas, et ei karjatata, ei usuta, ei paluta, jne. Jumal ilmutas Talle möödunud nädala sündmusi. „... korruga hakkab Jumala hää hääldama: „Häda tuleb! Häda tuleb! Viletsus Eestimaal! Aeg saab täis! Teie rahvas pööras minust ära ... palju hingi läheb hukka. Te näete varsti ... verd voolamas ja siis te hüüate appi oma liitlasi ja kosilasi, aga mitte keegi ei aita, mitte keegi ei tötta.“ (Koit 2001, 12-14)

Kristel Ojasaar sai 29. juulil 2005. aastal öösel palves olles sõna. Tormid on tulemas Eestimaale. Need pühivad minema kõik, millega oleme harjunud. Kõik, mis pole rajatud kaljule variseb kokku. Isegi arusaam ärkamisest variseb kokku, sest need on enamasti inimlikud. Inimesed, kes on varjus püsinud ja ustavad olnud, on kui sambad. Praegu on aeg palveks, see on tugevuse saamise koht. (Ojasaar 2001, 3-4)

Evi Anni sõnum. Valmistage endid, Minu lapsed, sest raske aeg on tulemas. Hoidke end Minu ligi. (Anni 2006, 3)

Epp Treit meenutab mitmeid sõnumeid. **D. Wilkersoni** ütles, et karu (Venemaa) lakub haavu ja hakkab tegutsema, võttes endale liiduvabariigid tagasi. **S. Koidule** ilmutati 2000. aastal, et suur häda ja viletsus tuleb Venemaa poolt. Euroopa Liiduga liitumise aastal (2004) ja 2007. aasta oktoobris nägid mitmed kristlased unes sõda ja erinevaid rünnaku aspekte Eestimaal. (Treit, 2008, 4).

2008. aasta Karmeli viimases numbris kirjutatakse **Raul Udikase** unenäost (Pidu valel ajal) – mida ta nägi Eestimaa kohta mõned nädalad tagasi. See unenägu paljastas olukorda koguduses ja meie maal. Eestis oli käimas suur pidu ja kogudus pidas pidu koos maailmaga. Lauad olid lookas ja toitu oli palju. Kõikjal oli tunda tühisust. Kampaniatega püüti parandada poliitilist olukorda. Siis nägin Vene ründelennukeid. Hakkas sadama pomme. Varjendeid polnud, kuhu

peituda. Püüti pageda peitu tammepuust peolaudade alla. Laud oli päris paks. Kas sellest piisab? **Daniel Glimm** tõlgitses Udikase palvel seda unenägu. See kannab saladust tuleviku kohta, mis pole kerge. On aeg ärgata palveks ja ülistuseks. Puu on enamasti risti sümboliks. Rist on lepingu paik. Kas oleme Kõigekõrgema kaitse all? (Udikas, 2008)

Kristlikus portaalis Ajamärgid on lugeda **Antti Looduse** unenägu, mida ta nägi 07. märtsil 2007. aastal. Unenäos viibis ta Kremli, Putini ja Medvedjevi jutuajamise juures. Seal räägiti Eesti kohta, et kõik sünnib nii, nagu on kokkulepe. Venelasi ja Venemaad tuleb kaitsta eestlaste eest. Noori tuleb kaitsta *rate.ee* ja muude hädade eest, mida eestlased põhjustavad. Eesti saadik oli ootamas kuskil eesruumis, kuid temal ei olnud mingit sõnaõigust. Oli veel juttu infosõja korraldamisest. (Loodus 2007)

Kristlikus portaalis *Kaev.net* ilmus (28.04.2010) **Rivo Rajandu** unenägu, kus ta oli intervjuuerimas Putinit. Küsimuse peale, mis puudutas Eestit, reageeris Putin raevukalt ning ütles: „Ma ei taha mitte midagi kuulda teie „Estlandist! Ma pole sellega veel lõpetanud. Ma tulen tagasi ja toon endaga kaasa oma kättemaksu vitsad, kuni ma saavutan oma eesmärgi ja see saab lõpetatud!“ (Rajandu 2010)

Globaalsemad hoiatavad sõnumid puudutavad ka Eestit. Üks taoline hoiatus on **Samuel Doctorianilt**. Ta sai 16. augustil 1998. aastal nägemuse ja sõnumi, olles Patmose saarel (kuu aega palvetamas ja Issandat otsimas). Nägemuses nägi ta viit inglit, kes edastasid sõnumeid viiele kontinendile. Talle öeldi, et mida sa näed ja kuuled, seda kuuluta rahvastele. **Aasias** – saavad olema katastroofid, näljahädad, maavärinad, rahvad võitlevad kasutades aatompommi, finantskriis raputab kogu maailma. Aasias saab olema tohutu ärkamine. **Lähis-Idas**, kus on mu sõnum ära lükatud hakatakse üksteist vihkama ja tapma. Paljudes maades kasutatakse aatompommi. ÜRO laguneb Lähis-Ida kriisi tõttu. **Euroopat** kaalutakse, Püha Vaim on kurvastatud ebapuhtuse, õigusetuse ja jumalatuse pärast. Nägin Euroopas üleujutatuid jõgesid. Maavärinad toimuvad seal, kus pole neid kunagi olnud. Nägin, kuidas Eiffeli torn varises kokku, suur osa Saksamaast hävines. Londonis, Hispaanias ja Portugalis olid purustused. Üleujutused olid kõikjal Skandinaavias. Kõige selle keskel valmistab Issand kogudust ning Jumala au ja kaitse on oma laste üle. (Doctorian 2005, 6-7)

Soome misjonär Jaapanis **Jukko Rokka**, nägi unenäo (nägemuse), mis anti talle kolmes osas. Esimene osa (24.04.59). Minu ees avanes pöörlev planeet, kästi tähele panna patust olukorda.

Vaata seda patunaudingute ja valede paradiisi. Ära roojasta end, sina kallilt ostetud rahvas. Sinu Vabastaja ilmumine on lähedal. Rahu võetakse maapealt, sest seda on kaalutud. Ajakell lõi kolm korda ja süttis suur **maailmasõda**. Sõjast haarati mitmed **Euroopa maad**, Põhjamaad. Soome oli verine võitlusväli. Aatompomme ei kasutatud. Usklikke piinati, palvelaid suleti. Sõdureid sunniti oma rahvast tapma.

Teine osa (25.04.59). Euroopa ja Aasia haarati sõtta, suurim veresaun ajaloos. Jaapan oli suurte pommitamiste objektiks. Tokio ja Jokohoma olid kaetud põleva massiga. Aatompommid lõhkusid maad.

Kolmas osa (20.04.59). Pühade ülesvõtmine. Kogu maailm oli verine võitlusväli. Inimesed jagunesid justkui kolme ossa: päästmata paganad, päästmata kristlased ja Jeesusesse uskuvad pühad. Pühad erinesid teistest säravate nägude poolest. Siis sündis äkki pühade ülesvõtmine. Pühad muutusid valgetaks olenditeks, pühade hauad avanesid. Maapind muutus kupliliseks, mitte ainult surnuaedades. Maa sai „rahukuninga“ - antikristuse. Uni lõppes pühade ja Jeesuse imelise kohtumisega. (Rokka 2003, 6-9)

2.9.1 Kas on võimalik midagi muuta?

Larry Mininger ütles 22. septembril 2005. aastal Rakveres, et Eestimaa võib pääseda karistusest, kui kristlased end alandavad. Ma annan teile veel pisut aega enne, kui tuleb kohtumõistmine. Kui pöördute, siis ei tule kohtumõistmisi. Kui ei pöördu uskmatuses, siis tulevad häda-ajad. (Mininger 2005, 3)

2008. aasta kevadel küsis **R. Udikas** Jumalalt, kas saaks midagi teha suurte õnnetuste vältimiseks. Vastuseks oli **D. Prince**´ raamat „Ajaloos kujundamine palve ja paastu kaudu“. Seal võib lugeda, kuidas palve ja paast võivad pöörata rahva saatust ning kiirendada Püha Vaimu väljavalamist (ärkamist) hingede päästeks. Jeesuse südamel on sadu tuhandeid päästmata inimesi meie maal. Peamine loota kõiges Jumalale. Prohvet Jeremija ütleb: „ ... Neetud on mees, kes loodab inimeste peale, ...“ (Jr 17,5). Teiseks, iga rahva käekäik on sõltuv jumalarahva suhtumisest, tegevusest ja eluviisidest. Ei tohi olla hoolimatust, ülbust, võõraste rõhumist (ka venelaste), jne. (Treit 2008, 4-5).

Raul Udikas jätkab, et 2008. aasta juuli lõpus äratas Jumal ühel ööl ühe palveõe ning andis sõnumi, et aeg saab otsa. Koguge õli. Te ei valva ega palu piisavalt. Varas varastab teie

lapsed. Veel üks pilt (ilmutus) näitab, kuidas mõistus segab vahele Jumala sõna vastuvõtmisel. Kaevust ammutati ämbriga vett ja siis tuli üks must käsi, mis lõikas nõõri läbi. Kui 2008. aastal Gruusia ja Venemaa vahelised sõjalised sündmused olid alanud, ilmutas Jumal palves ENSV lipu lahti rullimist. Palve (balti keti taoline palvekett) ja paast aitavad vältida vabaduse kaotust ja veresauna. See kiirendaks vaimulikku ärkamist meie maades (Treit 2008, 5).

Epp Treit kirjutab ajalehes Karmel **Raul Udikase** unenäost Eestile, mida ta nägi 7. septembril 2008. aastal. Käisid sõudmise maailmameistrivõistlused. Õhus oli tõsine võitlusärevus. Siis tuli Eesti. Paadi eesotsas ei istunud Jüri Jaanson, vaid hoopis väga kaunis naine. Naine ei rassinud – ta näos säras taevane ilu, väarikus ja rahu. Naine ei sobinud võistlusatmosfääriga kokku. Paat liikus üleloomulikult ning tundus, et Jumal nagu naeraks kogu selle rassimise üle. Kõik võtsid olukorda tõsiselt, kuid mis polnudki üldse nii tähtis. Jeesus oleks nagu öelnud, et see pole sinu võistlus. „Ma tahan tulla Su juurde (kõige selle keskel) ja olla Sinuga, veeta koos aega! Tulla Su paati ja sõita koos. Lähme minu teed!“ See unenägu rääkis Udikasele lihtsalt: „... Ära püüa teistega võistelda, sest sa oled Minu jaoks unikaalne! Mul on Sinuga, Eesti, oma plaan. Ma naeran su vaenlaste üle ja tahan koos Sinuga naerda!“ (Treit, *Karmeli Ajaleht*, september 2008, 3).

3. Arutelude analüüs

Käesolevas töös analüüsitakse Eesti EKB Koguduste Liidu listis „dialoog“ prohvetluse teemal toimunud kolme arutelu. Listis osaleb ligikaudu kolmsada inimest. Listi kirjutajad ja kommenteerijad arvestavad sellega, et nende kirjad on suunatud ainult listiga liitunud inimestele. Seetõttu listis toimunud arutelusid on kasutatud käesolevas töös anonüümselt. Kaudselt võib lugeda neid arutelusid „küsimusteta küsitlusteks“.

3.1 Kenneth Copeland'i prohvetearutelu

12. veebruaril 2007. aastal pani käesoleva töö autor listi „dialoog“ Kenneth Copelandi prohvetearutelu „2007. aasta on avatud uste aasta“. Aasta möödudes küsiti ühe listilugeja poolt, et kas keegi teab midagi, suure ärkamise kohta, mis pidi toimuma aastal 2007. Selle küsimuse tõstatamine kutsus esile mõttevahetuse, milles osales 17 inimest. Kenneth Copeland on kristlikus maailmas üldtuntud inimene. Eestis edastab Life TV tema saateid.

Arutelus osalenud 17 inimest kirjutasid kokku 22 kirja. Tulemuseks kujunes – 6 positiivset, 3 negatiivset ja 8 neutraalset suhtumist Kenneth Copeland'i prohvetearutusse. Arutelus esitatud seisukohad on esitatud tabelis 1 (lk 59-60).

Positiivsed suhtujad tõid esile, et sõnum oli julgustav ning õhutas ärkamist ootama. Neil oli hea ja mõistev suhtumine Copelandi isikusse ja eduteoloogiasse. Rõhutati prohvetearutuste vajalikkust koguduse juhtimisel ja motiveerimisel. Samuti suhtuti sõnumi võimalikku ekslikusse mõistvalt. Heast tuleks kinni pidada (1Ts 5:20-21) ning eksitav („lihas õeldu“) tuleks kõrvale panna. Tuletati meelde Bruce Collins'i (New Wine liikumise töötaja Inglismaalt) käeliigutust Oleviste misjonimajas, kus ta õpetas prohvetearutuste läbikatsumist. Mis ei ole Jumalast, see lase prügikasti kukkuda. Prohvetearutuste alusel peaks tegutsema. Tõsteti esile New Wine liikumise head mõju prohvetliku teenimise õpetamisel. Üldiselt peeti prohvetiandi vajalikuks.

Negatiivsed suhtumised olid seotud Copeland'i isikuga, et ta on eduteoloogia juhtfiguur ning pole prohvet. Hoiatati uus-gnostitsitliku filosoofia eest, mis on Sõna/Usk liikumistel. Probleemiks oli ka prohvetearu mittetäitumine.

Neutraalsete hulka said arvatud asjalikud suhtumised, kus ei kiidetud ega halvustatud antud sõnumit ega isikut, vaid anti nõu, kuidas peaks mõistma prohvetearu. Siia sai arvatud ka umbusklik suhtumine, mis oli ühel kirjutajal üldiselt prohvettusse, et alati saab leida vabandusi, miks prohvetearu ei täitunud. Üks seisukoht oli, et prohvettõna on tegelikkust loov. Jumala tahte välja rääkimine põhjustab selle sündimist. Üks kirjutaja juhtis tähelepanu, et Inglise baptistid nimetasid 17. sajandil prohvettamiseks Piibli tähendusrikast seletamist. Teine lisas, et saksa keeles prohvettama (*weissagen*) on tarkust välja ütleva. Prohvetearu on alati inimlik moment juures, sest Jumal kasutab selleks inimesi.

Käesoleva töö autor suhtub positiivselt Copeland'i isikusse ja ka sellese prohvetearusse. Prohvetearu on julgustuseks ja selles suunas tegutsemiseks, et Jumala plaanid võiksid täituda. Heaks eeskujuks on VT-s Taaniel, kes märgates Jeremija raamatus prohvettatud Jeruusalemma varemeisoleku aastate arvu, hakkas palvetama. „*Ja ma pöörasin oma näo Issanda Jumala poole, otsides teda palve ja anumistega, paastudes, kotiriides ja tuhas*“ (Tn 9:3) Karistava või hoiatava sõnumi puhul peaks tegutsema selle nimel, et Jumal ei peaks pöörama karistust täitmisele. Patust pöördumine, meeleparandus ja Jumala tahte alistumine peaksid sellises olukorras aitama.

Probleem prohvetearus suhtumisel on üldisem, sest ei märgata ja mõisteta maailmas toimuvat. Inimestena tajuta katastroofe ega ärkamisi, mis toimuvad maailmas. Mati Raidma kirjutab Sirbis arvamuses „Kuidas mõjutavad globaalsed katastroofid teistel kontinentidel rahulikult tukkuvat Eestit?“ „Televaataja on harjunud vere ja tragöödiaga. ... tundub, et tihti elab ta seebiooperitele rohkem kaasa kui maailma reaalsusele.“ (Raidma 2003)

2007.a toimus väga palju katastroofe. Viktor Nõmmik kirjutab, et 2007.a toimus üle 500 katastroofi. Viimase 20-ne aasta jooksul on katastroofide arv neljakordistunud. (Nõmmik 2009) Käesoleva töö autor koges üllatusena ilmaportaali ilm.ee infot lugedes katastroofide rohkust aastal 2007.

Kui palju oli ärkamisi? Kui palju inimesi tuli Jumala juurde? Kristlased on sageli üsna umbusklikud ärkamiste suhtes. Näiteks, kui Võru linnas oli Hosianna koguduse ärkamisaeg, siis suhtusid paljud sellesse kahtlustavalt. Kas see on ikka Jumala töö? Kas on nad ikka saavad päästetud? Effataal ärkamise ajal toimus ühes koguduses nõupidamine – kuidas Effataal päästmisele tulnud noort sealt „ära päästa“ ja tuua õigesse paika. Uue Põlvkonna kogudustel (emakogudus Riias) on maailmas tekkinud viimase kahekümne aasta jooksul ligikaudu 200 kogudust 15 riigis. Hiljuti selgitasid kaks pastorit, et see on vale ja mõttetu liikumine ning nad ei näinud ärkamist ja õnnistust selles töö. Käesoleva töö autor peab kõiki siin nimetatuid ärkamisi (liikumisi) Jumala tööks.

Ajaleht Karmel selgitab prohvetlust, et see on pilk varjatud eesriide taha. Aeg on inimese ja Jumala jaoks erineva tähendusega. Inimene eksisteerib olevikus, mäletab möödunud kiiresti unustades (minevik). Tulevik on inimese eest kaetud, kuid avaneb samm-haaval olevikuks saades. Jumala jaoks eksisteerivad need kolm mõistet korraga. (*Karmel*, november-detsember 2008)

Üks Copelandi prohvetearvamuse avaldaja, juhtis tähelepanu Steve Thompson'i raamatule „Te võite kõik prohveteerida“. Tal oli olnud ülesandeks seda raamatut teoloogiliselt analüüsida. Lugenud läbi esimesed 37 lehekülge, leidis ta palju eksitavat ja mürgist. See põhjustas halva tunde „paha olla, südames lääge, silmad valutasid“- nõnda nagu aastaid tagasi Jehoova tunnistajate kirjandust lugedes. Ta ütles, et ei tee küll õpetust sellisest raamatu läbikatsumisest, kuid Ta soovitas teistel peale läbikatsumist raamat koguduste müügilettidest kõrvaldada.

Ei oska arvata, mis põhjustas lugedes ebamugavust. Sissejuhatavas osas defineerib autor mõisteid, mis on raamatus kasutusel. Siis räägib viiest müüdist, mis on levimas vaimuandide kohta. Seal, kus raamatu lugemine pooleli jäeti, räägiti Jumala häälte kuulamisest, mille lihtsaim vorm on prohvetlik mulje (taju).

Steve Thompson'i raamat „Te võite kõik prohveteerida“ väärrib lugemist. Raamatust on näha autori alandlikku meelsust, millega suhtub ta Jumala andidesse. Jaakobi õnnistuste järele janunemise näitel julgustab ta himustama vaimuande (Thompson 2008, 21-24). Kui inimesed alustavad prohvetlikku teenimist teevad nad vigu (*ibid*, 93-94). Ebatäielikkus ilmutuses on ikkagi vägi (*ibid*, 103). Mis võib tunduda üldise teadmisenä, võib teisele olla

täpne sõnum (*ibid*, 105). Arvesta meelevalda tasemega. Meelevald on seotud vastustusega - mitte ilmutusega (*ibid*, 109). Arvesta ilmutuse, arusaamise ja usu tasemega (*ibid*, 113-116). Armastus, lootus ja alandlikkus olgu prohvetlikus teenimises (*ibid*, 119-121). Küsi luba palvetamiseks ja käte peale panemiseks (*ibid*, 122). Hea näide on raamatus Jumala pikameelsusest kuningas Ahabi suhtes, kes oli lükanud Iisraeli ebajumalateenistusse (*ibid*, 127-128). Jeesus on mudel (*ibid*, 135). Sõna on arusaamise raamistik (*ibid*, 185). Ära ole ekspert (*ibid*, 186). Raamatus on praktilisi soovitusi pastoritele, kuidas prohvetlikku teenistust kasutada koguduses. Ära kasuta väljendit „nõnda ütleb isand“ (*ibid*, 193).

Viimane kommenteerija viitas New Wine heale mõjule prohvetliku teenimise valdkonnas. Aastate jooksul on hulk Eestimaa usklikke osalenud konverentsidel ja koosolekutel nii Soomes kui Eestis. EKB Liidu kodulehel kirjutab Leho Paldre aastal 2006, et Esimese New Wine konverentsi Eestis kutsusid Tallinnas 2002. aastal kokku Mart Metsala, Rein Uuemõis ja Siim Teekel. Aastal 2004 moodustati töörühm, kuhu kuulusid erinevate koguduste inimesed (eraisikutena, mitte kiriku esindajatena). (Paldre 2006) New Wine liikumise ja Oleviste koguduse koostöös ilmus 2002. aastal eesti keeles Bruce Collins'i raamat „Prohveteeeri!“ See raamat sisaldab praktilisi näpunäiteid prohvetliku anni arendamiseks.

3.2 Prohvetess Kathie Walters'i Eesti külastuse arutelu

Teise aruelu äratas käesoleva töö autori poolt (18.04.2008) listi pandud prohvetessi **Kathie Walters'i** koosolekute toimumise teade. (Enda kohta räägib K.W. intervjuus 14.08.08 internetiajakirjale Usuaailm.harta.ee) Tekkinud arutelus väljendati mõtteid 11 kirjas kaheksa inimese poolt. Arutelus esitatud seisukohad on esitatud tabelis 2 (lk 61).

Arutelus osales 8 inimest, 2 olid positiivse, 6 negatiivse suhtumisega Kathie Walters'i sõnumisse ja tegevusse. Süüdistused olid tüüpilised, mis eduteoloogia arvustamise puhul ikka – rõõm, tervis, rikkus, edukus. Ka inglite paljusused häiris. Jeesus ütles, et ta võiks Isalt paluda enam kui kaksteist leegioni (12 x 6000) ingleid enda käsutusse (Mt 26:53). Isikut halvustati vähese vaimuliku hariduse tõttu ning, et ta pole teinud täisajaga tööd jumalariigis ja on üldse veidrik. Jeesust põlastati ka oma kodukohas, teda peeti valeõpetajaks, kes tegutseb kurjade

vaimude ülema abil (Mt 12:24). Listi kirjade põhjal paistab, et Walters sai üsna tüüpilise prohveti vastuvõtu osaliseks.

Prohvet Jeremija loetleb valeprohvetite tegusid - abielurikkumine, valelik eluviis, kurjategijate soosimine (Jr 23:14). Walters elavast Jumalast loobuma ei kutsunud. Eetilise käitumise puudujääkides (abielurikkumine, valelik eluviis, kurjategijate soosimine) teda ei süüdistatud arvustajate poolt. Jeesuse koosolekutelt lahkusid ka osad inimesed pahastena. Julgen väita, et suurem osa Kathie Walters'i koosolekutel osalenud said õnnistatud. Käesoleva töö autor suhtub austusega Walters'i teenistusse ja prohveteeringusse Eesti kohta.

Augustis 2008. aastal pandi listi Kathie Walters'i prohveteering Eesti kohta. See tekitas uue diskussiooni, kus osales 7 inimest 14 kirjaga. Nende hulgas oli kaks uut arvamuse avaldajat - üks positiivse ja teine neutraalse suhtumisega. Selles aruelus – kolm pooldas ja kolm halvustas prohvetit ja prohveteeringut. Üks nimetas ka, et prohveteeringu sisu oli talle julgustustav ja kinnitav. Kuna see arutelu ei toonud esile mingit uut suhtumisviisi, siis pikemalt ei peatuks sellel. Küll aga näitas see, et prohveteeringuid märgatakse ja julgemad mõlemalt tiivalt (poolt ja vastu) on valmis väitlema.

Ei saa teiste eest otsustada, milline sõnum on kellegi julgustamiseks vajalik. Mis mõnele vajalik, on teisele lausa välditav. Siin võiks tuua paralleeli veregrupidieedi põhimõtetest, kus üks toiduaine võib olla ühele väga kasulik ja teisele lausa välditav. Sellest kirjutavad Peter J. D'Adamo ja Catherine Whitney „Võitle kardiovaskulaarse puudulikkusega veregrupidieedi abil“. Ja ometi, veregrupid ja toiduained on Jumala loodud.

3.3 C.E. Newbold'i sõnumi arutelu

Kolmas arutelu prohvetluse teemal algas 7. oktoobril 2009. aastal ning selle põhjustas C.E. Newboldi prohvetlik sõnum „Kes tõuseb?“. Newbold'i isik oli listi lugejate jaoks tundmatu ning teda ei tutvustatud ka sõnumi saatja poolt. Kus ja kellele, see prohveteering oli algselt

suunatud, polnud teada. Käesolevas töös analüüsitakse seda, kui paljude tundmatutega prohveteariingute varianti. Tähelepanu all ei ole selle prohveteariingute sisu, vaid inimeste reageerinud ja suhtumised tabelis 3 (lk 62-63).

See prohveteariing sai 20 reageeringut 13 inimeselt, kellest seitse, olid uued prohvetluse teemal väitlejad. Tulemuseks kujunes, et seitse ei võtnud sõnumit vastu, kaks jäid neutraalseks ja neli tunnustasid seda, kui sõnumit Jumalalt. Põhiline probleem oli, et ei tuntud isikut, kellelt see sõnum pärit oli. Sõnumi kirjutaja päritolu paistab olevat inimestele määrav, et sisu vastu võtta. Paulus andis ka inimestele soovitusi kaasa, näiteks Epafroditose vastu võtmiseks (Fl 2:25-29).

Mõned kirjutajad arvustasid sõnumit, et see on liiga süüdistav ning sel pole Kristuse meelsust. Jumala sulastel pole alati õige meelsus. Mooses lõi vihastudes kepiga kaljut ja eksis sellega Jumala ees (4Ms 20:11), aga vesi tuli ikka kaljust rahva jootmiseks. Jeesuse jüngrid palusid tuld teavast Saamarlaste peale ja ka see ei olnud õige suhtumine (Lk 9:54).

Viimane kirjutaja viis arutelu värsimõõdu juurde ja sellega ka arutelu lõppes. Kõik need erinevad reageeringud - vastu võtmine, ära lükkamine või täielik ükskõiksus esindavad suhtumisi. Tuleb arvestada, et Jumal tarvitab vahest eeslit (4Ms 22:28), hooranaist (Jos 2:9), ülempreestrit (Jh 11:51), valitseja naist (Mt 27:19), prohvetipoissi (2kn 5:10), et oma sõnumit edastada. Evangeelium levib siin maailmas eelkõige lihtsate inimeste kaudu (1Kr 1:26) ja seda on ka prohvetlikult kõnelejad (1 Kr 14:5).

C. E. Newboldi see sõnum ei ole otseselt Piibliga vastuolus. Mõned lugejad said selle „tahkema roaga“ hakkama ning see oli neile õnnistuseks. Jeesuse kõne oli ka vahest väga kõva - „*See sõna on ränk, kes suudab seda kuulda?*“ (Jh 6:60) ning paljud lahkusid Jeesuse juurest.

C.E. Newbold on seotud kodukirikuga (*House church*) liikumisega ning sealt on pärit osad tema suhtumised. Hea, millest tasub kinni pidada, peab olema Piibliga kooskõlas. Piiblist leiame, et

väga vale meelsusega prohvet Joona kuulutuse peale Niineve linn parandas meelt (Jn4:1). Ei ole prohvetil kerge rääkida hoiatavat sõnumit ja kuulajatel pole lihtne seda vastu võtta.

3.4 Arutelude kokkuvõte

Aruteludes prohvetluse teemal osales kokku 34 erinevt inimest, mis on ligikaudu 10% listis olevatest inimestest. Võib järelda, et prohvetearinguid märgatakse ja loetakse. Kaasamõtlejaid oli kindlasti rohkem, sest kõik ei rutta kohe kirjutama. Avalik väitlemine listis pani oma seisukohti läbimõtlemata, et kaitsta oma arvamust. Üldine foon oli aruteludes asjalik.

Valdava probleemina tuli esile prohveti isiku küsimus. Kes ta on? Kuhu ta kuulub? Sildi kleepimisega lahendati kiiresti Copeland'i sõnumi küsimus. Newbold'i päritolu otsimine läks kauem, sest ta pole nii tuntud inimene. Piibel õpetab prohvetit hindama rohkem eluviiside (Jr 23:13-14), kui teoloogilise koolkonna järgi.

Teiseks - oodatakse ilmeksimatust sõnades ja maksimaalset prohvetearingu täitumist. Jeesuse sünd siia maailma oli väga paljude prohvetearingute täitumine, ometi ei tundnud vaimulikud juhid teda ära. Arvestama peaks, et viga võib olla ka kuulajas, et tema „vastuvõtja“ pole korras. Kui Jumal lükkas kohtuotsuse täideviimise Niineve linnas edasi, ei saanud Joonast seetõttu valeprohvetit.

Kolmandaks - häiris lugejat sõnumi tervus. Jumala sõna on nagu vihm või lumi, mis taevast alla tuleb kindla eesmärgiga (Js 55:10). Saju käes ei pruugi mugav olla, kuid see täidab oma eesmärgi, kui oskame seda kasutada.

Üllatav oli haridusele ja Jumala riigis täisajaga töötamisele viitamine isiku hindamisel. Väheseks jäi sõnumi tähenduse otsimine.

Näide Paldor Teekeli elust. Võru Baptisti Koguduse karjane (1965-1967) Karl Mõtus otsis, kellele töö üle anda, sest ta tervis oli nõrk. Ta käis Tallinnas vend Paldor Teekelile ütlemas, et ta tuleks Võru koguduse karjaseks. See lühike kohtumine toimus Paldori töökoha (Tallinna Metallitoodete tehase) väravas. Paldor oli sel ajal Keila koguduse karjaseks. Paldor ei võtnud

seada kutset väga tõsiselt. Vend Mõtus peagi suri ning maeti Valga kalmistule. Vend Mõtuse hauakaldal seistes rääkis Jumal Paldorile, et kui mõni tähtsam vend oleks sulle rääkinud, et Võrru tulla, siis sa oleksid uskunud. Paldor Teekel oli Võru koguduse pastoriks aastail 1967-1974.

Julgustan inimesi, rohkem hindama ja tähele panema prohveteringuid, mida Jumal on andnud praegusel ajal Eestimaale. Ei tohi lasta end häirida inimesest („astjast“ 2Tm 2:20), kelle Jumal on valinud oma sõnumi edastamiseks.

Kokkuvõte

Thoralf Gilbrant ütleb, et tõelise prohvetearingu ja astroloogide poolt koostatud horoskoopide vahel on sama palju ühist kui õigel ja valel rahal. Ta viitab suure prantsuse mõtleja Blaise Pascal'i ütlusele, et „kristluses esineb tõelist prohvetlust, mida ei ole üheski teises usundis.“ (Gilbrant 2002, 69)

Eestimaale on räägitud ärkamist, imesid, kristlikku valitsust. Märt Vähi rääkis novembris 1998. aastal ühel koosolekul, et Jumal võtab isikud, ustavad, seitse-kaheksa, kes juhatavad seda maad, elavad minule ja rahvale ning juhatavad maa õnnistuse sisse. On ka tõsiseid hoiatusi. Asjad meie maal ei sünni sõltumata inimestest. Jumal on ikka panemas valikuid meie ette (elu või surm, õnnistus või needus).

David Wilkerson (5. 06. 2004 Tallinnas) ütles, et kui Issand annab oma sõna, siis sellega ta kohustab ennast. Ka meil peab olema oma kohustus ja sellega peame me Jumala töotusi esile kutsuma. Joosua ütles Jumalale kogu rahva kuulates, et päike seisaks paigal. Ja päike seisis paigal. Kõikjal Piiblis, kus prohvetikuulutused on täitunud, on olnud inimesed, kes on kõnelenud ususõna. (Põldaru 2005, 12-13) Olgu meil julgust näha Jumala plaanide täitumist Eestimaal ning rääkida, palvetada ja tegutseda selle nimel.

Töö tulemuseks on tõdemus, et on Eestis on levimas praegusel ajal palju prohvetearinguid. On mitmeid kogudusi ja hulk kristlasi, kes hindavad prohveteid ja prohvetlike sõnumeid. Olukord on parem, kui esimese iseseisvuse ajal. Siis tõugati prohvetite sõnum koguduste poolt ära ning nad said ka valitsuse poolt karistusi. Prohvetite ja prohvetlike sõnumite levitajate karistamisi pole praegusel ajal olnud.

Listis toiminud arutelude analüüs näitab, et on olemas mõlemad poolused – positiivne ja negatiivne suhtumine prohvetearingutesse. On märgata New Wine prohvetluse teemalise õpetuse head mõju, mida võis väitlustest märgata.

Minule teadaolevalt ei ole Eesti teise iseseisvusaja prohveteringuid kogutud ja analüüsitud. Käesolevas töös käsitletud prohveteringute teemad vääriskid sügavamat analüüsi ja uurimist, mida käesolevas töös polnud võimalik teha, arvestades töö mahtu. Samuti võiks uurida nõukogude aja prohveteringuid Eestimaal ja mujal, kus eestlased asusid.

Tööga tahan julgustada inimesi, rohkem hindama ja tähele panema prohveteringuid, mida Jumal on andnud praegusel ajal Eestimaale ja rahvale. Oluline on palvetada ja tegutseda prohveteringute alusel. Sellega saab esile kutsuda head, mida Jumal on rääkinud või edasi lükata (muuta) karistust, mille eest on hoiatatud. Samuti tahan julgustada igat kristlast taotlema ja tarvitama prohvetlike vaimuande.

Esra ajal edenes ehitustöö Jeruusalemmas prohvetite kuulutuse toetusel. *„Ja juutide vanemad ehtasid ning töö edenes neil prohvet Haggai ja Sakarja, Iddo poja kuulutuse toetusel; ja nad ehtasid ning said selle valmis Iisraeli Jumala käsul, ja Koorese, Daarjavesse ja Artahsasta, Pärsia kuningate käsul.“* (Esr 6:14)

Edenegu Eestimaa elu Jumala prohvetite kuulutuse toetusel!

Kasutatud kirjandus

- Adelaja, S.** „Töö roll ärkamises“ - *Hüüdaja Hää*, 2003, lk 3-12.
- Albers, M-L.** „President Ilves: Eesti julgeolek pole kunagi olnud nii kaitstud kui täna“ [<http://www.ohtuleht.ee/index.aspx?id=371708>]. 03.aprill 2010.
- Anni, E.** „Valmistage endid ...“ - *Karmel*, 2006, nr 110, lk 3.
- Anni, E.** „Silmasalvi vajadus“ - *Karmel*, 2006, nr 105, lk 5.
- Anni, E.** „Olge pühad, sest mina olen püha“ - *Karmel*, 2005, nr 101, lk 4.
- Anni, E.** „Jah Euroliidule toob needuse. Ei õnnistuse.“ - *Eesti Ei*, august 2003, lk 5.
- Anni, E.** „Sõnum“ - *Hüüdaja Hää*, 2003, nr 10(182), lk 24.
- Collins, B. Prohveteeri!** Tallinn: Oleviste kogudus, 2002.
- David, J.** „Prohveteering 09.03.2001 Eestile“ - *Karmel*, 2001, nr 57, lk 4-5.
- Doctorian, S.** „Viis inglit Maa viielt kontinendilt“ - *Karmel*, 2005, nr 100, lk 6-7.
- Eier, T.** „Ma surin.“ - *Elu Sõna Leht*, 1998, nr 1(52), lk 1.
- Eisen, M.J.** *Eesti prohvet Järve-Jaan*. Korduustrükk. Tallinn: Buddhakirjastus, 1993.
- Ekman, U.** „Jumal on vabastanud ...“ - *Elu Sõna Leht*, 1998, nr 6(57), lk 1.
- Ekman, U.** „Kuhu lähed, Euroopa? - *Elu Sõna Leht*, 1995, nr 6, lk 3.
- EKRP** lendleht „Kas kristlane peaks huvituma ja osa võtma poliitikast?“
- ESL**, „Euroopa Liidul on alternatiiv.“ - *Elu Sõna Leht*, 1998, nr 6(57), lk 1.
- Erelt, T.** Toim. *Eesti keele sõnaraamat. (ÕS)* Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 1999.
- ERR**, „Linter: Eestit ootavad väga rasked ajad“ [<http://uudised.err.ee/index.php?06150682>] 30. aprill 2010.
- Gilbrant, T.** *Euroopa Liit metsaline või päästja?* Rakvere: Rakvere Nelipühi Kogudus, 2002.
- Glimm, D.** „Eesti – Jumala roheline kalliskivi“ - *Karmel*, 2008, nr 128, lk 5-6.
- Glimm, D.** „Prohvetlik sõna Eestile pastor Daniel Glimm'ilt Pühapaigast Berliinis“ - *Karmel*, 2008, nr 128, lk 5.
- Goll, J.W.** *Nägija*. Tallinn: Charismata Ministries, 2005.
- Graves, C.** „See prohvetlik sõna anti pastor Chuch Graves peale seda, kui ta oli näinud unenägu 22.09.2006“ - *Karmel*, 2006, nr 115, lk 9.
- Greco, A.** „Prohveteering Elu Sõna Kogudusele“ 1995.

- Henno, J.** *Gloabalprohvetlus*. Tallinn:Kodutrükk, 1992.
- Hoeven, J.W.** „Mõrsja valmistamine“ - *Karmel*, 2006, nr 108, lk 3-5.
- Jürma, E.** „Vana Testamendi teoloogia konspekt.“ 2008.
- Kass, M.** „Ansi: Eestist on saamas kõige integreeritum Läänemere riik“
[<http://www.postimees.ee/?id=263758>]. 17.mai 2010.
- Kilp, A.** „Religiooni ja poliitika vahekorra põhimõtetest Euroopa Demokraatiates“
[<http://www.eelk.ee/ettekanne.php?id=31>] 10. mai 2010.
- Kirjamägi, A.** *Prohvetlusest ja selle esindajatest Eestis*. Rakvere: Rakvere Nelipühi Kogudus, 1997
- Koit, S.** „Nägemus“ - *Karmel*, 2003, nr 79, lk 18-19.
- Koit, S.** „Kuule, kuula kuuletu!“ - *Karmel*, 2001, nr 57, lk 12-13.
- Koorits, V.** „Laaneots võtab sõja korral püssi alla 30 000 meest“ [<http://www.postimees.ee/?id=267198>]. 25. mai 2010.
- Kroll, A.** „Jumal hoiatas maad. Mis saab edasi?“ - *Elu Sõna Leht*, 1997, nr 12(41) lk 3.
- Lige, R.** „Prohvetearing 1.sept. 2000 Mõedakul“ - *Karmel*, 2001, nr 57, lk 4.
- Loodus, A.** „Unenägu Kremlist– Putin ja Medvedev Moskvas asju ajamas“
[<http://www.ajamargid.com/unenagu-kremlist-putin-ja-medvedev-moskvas>]. 30.aprill 2010.
- Luther, R.** *Uue Testamendi sõnaraamat*. Tartu: Kristlik Kaitsja, 1939.
- Madubuko, A.** „Oled sa jünger või keegi rahvahulgast?“ - *Karmel*, 2008, nr 132, lk 4-5.
- Matshobane, M.M.** „Apostel Mangoliso Matshobano prohvetlik kool Eestis“ - *Karmel*, 2006, nr 111, lk 3-5.
- Matshobane, M.M.** „Aafrika meeste sõnumid Valguse Tee Vabakoguduses“ - *Karmel*, 2005, nr 102, lk 6-7.
- Matt, A.** „Uni ja unenäod“ [<http://www.hot.ee/allen/dreams.htm>] 15.mai 2010.
- Menchaca, R.** „Sõna Jumalalt, 24. juuni 2005.a.“ - *Karmel*, 2005, nr 101, lk 5.
- Micovitš, B.** „Lahke ja sõbralik võib ikka olla“
[<http://www.virumaateataja.ee/010704/esileht/arvamus/15018296.php?&Y=2004&M=8>]
27.aprill 2010.
- Mininger, L.** „Eestimaa võib pääseda karistusest kui kristlased alandavad oma südant“ - *Karmel*, 2005, nr 102, lk 3.
- Nõmmik, V.** „Kas sina tead ...“ [<http://www.advent.ee/artikkel/17921/kas-sina-tead/>] 22.

[aprill 2010.](#)

Ojasaar, K. „Kristel Ojasaar, 2. oktoobril 2006:“ - *Karmel*, 2006, nr 115, lk 9.

[Ojasaar, K.](#) „Kristel Ojasaar sai selle sõnumi oktoobri lõpus“ - *Karmel*, 2005, nr 104, lk 4.

[Ojasaar, K.](#) „Tormid on tulemas Eestimaale!“ - *Karmel*, 2005, nr 101, lk 3-4.

Ojasaar, K. „Täna on pääste päev!“ - *Karmel*, 2005, nr 101, lk 4-5.

Ojasaar, K. „Sõnum Jumala rahvale“ - *Karmel*, 2005, nr 96, lk 11.

Paldre, L. „New Wine usub jumalariigi reaalses avaldumises“
[<http://www.ekkllesia.ee/index.php?s=630>] 20. mai 2010.

Peensalu, J. „Põua -aeg on läbi.“ - *Karmel*, 2008, nr 130, lk 3-4.

Pikat, R.; Paist, V. „Praegu on Jumala käsi Eestimaa kohal - on meie aeg.“ - *Karmel*, 2005, nr 97, lk 7-8.

[Pöldaru, H.](#) „Sõnum Baltikumile“ - *Karmel*, 2005, nr 104, lk 12-13.

[Raave, J. R.](#) „Looming ja prohvetid“ [<http://www.arileht.ee/artikkel/158239>] 27. aprill 2010.

[Raidma, M.](#) „Kuidas mõjutavad globaalsed katastroofid teistel kontinentidel rahulikult tukkuvat Eestit?“ [<http://www2.reform.ee/ee/poliitika/arvamuslood/188/>] 09. märts 2007

Rajandu, R. „Prohvetlik unenägu "Eestimaa ja Putin" [<http://kaev.net/prohvetlik-sonum/prohvetlik-unenagu-estimaa-ja-putin>]. 15. mai 2010.

Ramashia, M.M. „Aafrika meeste sõnumid Valguse Tee Vabakoguduses“ - *Karmel*, 2005, nr 102, lk 7.

Rokka, J. „Nägemus“ - *Karmel*, 2003, nr 75, lk 6-9.

Rood, J.W. *Kas tõesti „Jah“ Euroopa Liidule?* Rakvere: Rakvere Nelipühi Kogudus, 2003.

Roots, J. „Tere armsad listilised...“ - *Karmel*, 2003, nr 79, lk 18-19.

Roosi, R. „Jumal hoiatas meie maad. Mis saab edasi?“ - *Elu sõna Leht*, 1997, nr 12 (41), lk 3.

[Sauer, E.](#) *Maailma lunastuse koit*. Tallinn: Logos, 1993.

[Tammekänd, T.](#) „Meid ootab ees üks raputus“ - *Elu Sõna Leht*, juuni 1997, nr 10(39), 1-2.

[Thompson, S.](#) *Te võite kõik prohveteerida!* Tallinn: Charismata Ministries, 2008.

Treit, E. „Jumal tahab olla koos sinuga“ - *Karmel*, 2008, nr 135, lk 3-5.

[Türnpü, A.](#) „Kaks võimalust -võit või läbikukkumine. Kaks armastust – võlts või tõeline.“ - *Elu Sõna Leht*, 1997, nr 1(30), lk 2.

Udikas, R. „Unenägu: pidu valel ajal!“ - *Karmel*, 2008, nr 137, lk 7.

Udikas, R. „Jumalik tee ärkamisse“ - *Karmel*, 2008, nr 129, lk 7-9.

Udikas, R. „Prohvetlus kiituses ja ülistuses“ - *Karmel*, 2006, nr 115, lk 16-17.

[Udikas, R.](#) „Unenägu: Pidud valel ajal!“
[<http://www.karmel.ee/ajaleht/Arhiiv/KarmeliAjaleht/index.html>] 30. aprill 2010.

Uuemõis, R. *Jumala teenistuses*. Tallinn: Oleviste kogudus, 2001.

Uuemõis, R. „Tuli puhkeb uuesti“ - *Elu Sõna Leht*, 1998, nr 15(66), lk 5.

Vinkel, A. „A.Vinkeli kõne Eesti Iseseisvuskongressil Paides 23.08.2003“.
[<http://www.leiel.ee/htdocs/index.php?op=&pg=Page3&storyid=2003/8/31/99>] 15. mai 2010.

Wagner, C.P. „2008-värvate vallutamise aasta“ - *Karmel*, 2008, nr128, lk 8-10.

Экман, У. *Пророческое служение*. Москва: Слово Жизни, 1995.

Нюстрем, Э. *Библэйский Словарь*. Торонто: Мировая Христианская Миссия, 1987.

	Positiivne	Negatiivne	Neutraalne
1			Kas keegi oskaks kommenteerida „nii suurt ärkamist USA-s ja üle maailma, et isegi ei märka looduskatastroofe“?
2		Eduteoloogia juhtfiguur Copeland on <i>disniländ</i> . (Sõnumit otseselt ei kommenteerinud.)	
3	Listi lugejate hulgas on päris mitmeid, kes ei suhtu üleolevalt Copeland'i ning ka teistesse eduteoloogidesse (Hagin'i, Brown'i). Prohvetearingu sisu täitus minu jaoks paljuski. Prohvetearing, et tuleb erakordselt suur ärkamine, oli positiivse mõjuga, kuigi Copland pani sellega veidi „lihasse“. Jumal ei oota meilt eksimatust, vaid paindlikku ja õppimisvõimelist südant. Paulus tunnistas, et ta näeb poolikult ja arvatavasti on nii ikka. Piibel soovib, et kõik prohveteariks.		
4			Alati saab leida seletusi või vabandusi, miks prohvetearing ei täitunud.
5	Kust algab siis valeprohvetlus, kui on alati võimalus allegooriliselt tõlgendada. Kas prohvetearingut kuuldes peaks olema passiivne või tegutsema, et prohvetearing täide läheks?		
6		Copeland ei ole prohvet ja seepärast sõnum ei täitunud. Õige prohveti määratluse leiab 5Ms 18:21-22.	
7			Pole õige selgitusi nimetada vabandusteks ja inimestele silte kleepida. Samuti tuletas ta meelde, et hinnangutega ollakse vastutavad Jumala ees.
8	Prohvetearimine on vajalik koguduse julgustamisel ja motiveerimisel. Mõnikord on visiooni või prohvetearingu vastu hakatud tegutsema. Prohvetearige innukalt ja loodame New Wine häid vilju Eestis näha.		
9	Maksimalistlik suhtumine, kas kõik või mitte midagi – ei ole õige. Paulus ütleb, et „ärge põlastage prohvetiandi, katsuge		

	läbi kõik, pidage kinni heast“(1Ts 5:20-21). Bruce Collins õpetas prohveteariingu läbikatsumist - mis ei ole Jumalast, see lase prügikasti kukkuda.		
10			VT prohvetisõna on selge, kindlapiiriline, tegelikkust loov ja spontaanne. Mis on tegelik „Issanda sõna“, seda teab vaid Issand ise.
11			Lahendus on 5Ms 18:21-22
12		Hoiduge uus-gnostitsitliku filosoofia eest, mis on Sõna/Usk liikumistel. Steve Thompson'i raamat „Te võite kõik prohveteerida“ ei ole hea.	
13	Kas Joonas oli valeprohvet, et ta ettekuulutsus ei täitunud?		
14			Vabakirikutes kaldume prohvetlust mõistma „ennustamisena“. Prohvetlusel on laiem mõiste ning see sisaldab ka Jumala tahte esile toomist või mõistuse ülest nõuannet. Inglise baptistid nimetasid 17. sajandil prohveteerimiseks Piibli tähendusrikast seletamist.
15			Eelmisel on õigus. Saksa keeles prohveteerima (<i>weissagen</i>) tähendab – tarkust välja ütlemata, seejuures käesolevale ajale keskendudes, mitte tingimata ennustades.
16			Õige ja vale prohveteariingu määratlemine pole lihtne ning alati on prohvetearingul inimlik moment juures.
17	Prohvetlikust teenimisest on viimastel aastel palju kõneldud New Wine liikumise kontekstis. „Prohvetlike sõnumite esiletoojate kividega surnuksviskamine sobib meile sama vähe kui sikkude veristamine pühapäeval teenistusel.“ Prohvetliku kõne allikas on Püha Vaim, kes tegutseb inimeses. See austab Jumalat ja ehitab kogudust (ja liikmeid).		
Kokku	6 positiivset	3 negatiivset	8 neutraalset

	positiivne	negatiivne
1		<p>Kutsus ettevaatlikkusele ja lisas iseloomustuse kodukohast. Üks vend, kes elab Walters'iga samas USA osariigis, iseloomustab teda kui seminari hariduseta veidrikku ja 21 sajandi gnostikut. Ta rebivat piiblisalme kontekstist välja ning jutlustab ebapiibelikke mõtteid. Enda kaitseks ütlevat Walters, et tal on erilisi ilmutusi, mis talle ja ühele ta kaaslasel on ilmutatud. Ta pole kunagi teinud täisajaga tööd jumalariigis ja halvim, et ei anna kellelegi aru oma tööst. Eestis olevat ta seetõttu, et ükski kogudus Georgias ei võtaks neid vastu. Samuti tõstatas ta küsimuse, kes kontrolliks ja piiraks taoliste inimeste tegevust Eestis?</p> <p>Ta kirjutas veel ja väitles teisega, et tema ei vastandanud vaimuliku tööd ja vaimulikku haridust. Jeruusalemma ja Oleviste „veidrikke“ ei tohi selle „veidrikuga“ kokku panna. Ta arvas, et Kathie Waltersi jutlus väärrib analüüsi.</p> <p>Ta arvustas veel kord Walters'i jutlust. Edukust, rõõmu, ingleid, vaime - liiga palju. Prohveteerimisele julgustamine liiga kerglane.</p>
2	<p>Ärge sulgege end Jumala Püha Vaimu töö eest. Jeruusalemmas „mõllasid“ veidrad algkriitlased. Oleksin pigem ise januste hariduseta veidriku hulgas. Usun jätkuvalt ärkamisse. Ärkamises kasutab Jumal lihtsaid kristlasi, kes on valmis kaugemale minema. Jumal õhutab liikuma vaimuandides, vabaduses ja taevases sfääris. Ohtlik on jumalakartlikku nägu tehes salata Jumala väge.</p>	
3		Vaimule avatus ja igasuguse jama tõsiselt võtmine on kaks ise asja.
4		Toetan esimese vasuväiteid.
5	<p>Saatis manuses Walters'i jutluse osalise sisu ning väljendas rahulolu nende koosolekutega. Jumal ei ole Eestimaad maha jätanud, kuid ärkamine ei pruugi puudutada kõiki kogudusi. Kristlased on kui reklaampostid, mida inimesed vaatavad ning ütlevad, et selline on Jumal. Walters'i sõnumi teemad: rõõm Jumalast, neli inglit tema teenistuses, religioonivaim, sisene võidmisse, igal ühel on oma ingel.</p>	
6		See on vana väliskülaliste jutt ajast 1985-1995, siis räägiti rõõmust ja üliküllusest. Walters on Kenneth Hageni õpetuse levitajaks.
7		See „mannavahu“ tase tuleb mõnel läbida.
8		Nõustun eelmisega.
kokku	2 positiivset hinnangut	6 negatiivset hinnangut

	positiivne	negatiivne	neutraalne
1			Mis on üldse selle kirja mõte. Hiljem lisas ta, et pruudi allegooria UT-s on kasutusel koguduse kohta, ning küsis, et miks Jumal tarvitab poeetikat kõnetamiseks kaasaja inimest. Arvatavalt on kirja listi saatjal mingi probleem. Piibel kutsub üles „vaimude“ (ehk siis õpetuste, sõnumite ja jutluste) läbikatsumisele. Tõde ei karda kriitikat.
2		Kes on see isik? Samuti otsis ta internetis infot isiku ja prohvetearvu kohta ning leidis selle teksti ka Valguse Tee koguduse kodulehelt. Kas keegi varjab end selle nime taga (<i>new</i> - uus, <i>boldly</i> – vapper, julge)? Mis oli taust 1987. aastal, et selline prohvetearv? Kas pole seotud see sõnum seotud Inglismaal oleva adventistide piiblikooliga? Kui selgus, et see sõnum tõlgitud raamatust „ <i>The Harlot Church System</i> “ (Hoor kiriku süsteem) viimane peatükk, siis küsis ta, et miks on see üks osa raamatust välja rebitud? See sõnum olevat vastuolus Piibliga.	
3	Juhatas C.E. Newbold'i kodulehekülje ja raamatu juurde, kust see lugu pärit. Igaüks peaks järeldused ise tegema.		
4		Tundis rõõmu, et sõnumi päritolu kohta on infot, kuigi sõnum tundub kummaline olevat.	
5	Teksti saatja ütles, et kirja mõte on sügav ja seal on üks küsimus - kas oled hoor või pruut? Mis on siis Piibliga vastuolus?		
6	Kogudus on pruut, siis on üksik isik ka pruut ning sõnum on lihtne ja piibellik - tõuse, sära ja tule Minusse!		
7		Sõnum on liig süüdistav ning ta ei usu, et see on Jeesuselt.	

8		Kaheksas nõustus eelmisega.	
9		Piiblis mitmeid kirjakohti, kus Jeesus süüdistas kuulajaid ning ütles, et sõnum on kooskõlas Kristuse vaimuga.	
10	Miks ei võeta karmi sõnumit vastu? Kas mõistetakse hooramist nagu Jumal seda mõistab? Kas kirik ei või muutuda Kristuse vastaseks?		
11		Issanda kogudus peab muutuma pühamaks. Kogudus vajaks rohkem julgustust ja ülestõstmist ning mitte „näpuviibutusi“. Ka vaenlast tuleb armastada. Kahtles, et taoline kirjutus motiveerib suuremale pühadusele.	
12		See prohvetearing lõhub osadust Jumalaga.	
13			Arutelu värsimõõtude ja rütmide üle, et kuidas ja millal tarvitada.
Kokku	4 positiivset	7 negatiivset	2 neutraalset

Summary: Prophecy in Estonia.

The diploma thesis is written in Estonian. The aim of the thesis is to present an overview of the situation of prophecy in the current Christian context of Estonia and compare it with the positions over different periods in history. Research includes all materials which are available to Estonians (Christians) at libraries, congregations, on the Internet or by other means of distribution.

The thesis consists of three parts. The first part presents an overview of the concept „prophet“ and the meaning of prophecy in the Bible as well as the ways the Lord reveals his will (dreams, visions, prophetic gifting).

The second part of the work deals with the development of prophecy in Estonia – from the first known prophets in XVI century until the period of Soviet Estonia. This period is discussed on the basis of books about prophecy. I address topics prophets have spoken about during the second period of independent Estonia. These are prophecies of awakening, miracles, the role of Estonia in the world, joining the European Union, messages to Christians and warnings to Estonia. I have tried to collect prophetic words on these subjects from newspapers, magazines, the Internet and congregations.

The third part of the thesis is an analysis of attitudes towards prophecies and prophets. The matter is covered on the basis of discussions occurred in the list of Union of Evangelical Christian and Baptist Churches of Estonia. Discussions arose from messages about prophecies or prophets in the list. Approximately 10% of the 300 people active in the list expressed their attitude.

The conclusion of the thesis is that many prophecies are spreading in Estonia at the moment. There are several congregations and a lot of Christians who acknowledge prophets and prophetic words. The situation is better than it was during the first Republic of Estonia. Then the congregations rejected prophetic messages and prophets were punished by the government. Nowadays there is no punishment for prophets or those spreading prophetic

words.

The analysis of the discussions in the list shows that both polarities exist – positive and negative attitude towards prophecies. The debate indicates a good influence of New Wine prophetic teaching.

To my knowledge, the prophecies of the new Republic of Estonia have not been collected or analysed. The prophecies discussed in the thesis are worth further analysis and research which were not possible considering the limited volume of this paper.

The aim of the thesis is to encourage people to notice and appreciate the prophecies the Lord has sent to Estonia and its people. It is important to pray and act according to the prophecies. In this way we can bring forth the good that the Lord has spoken of or postpone (change) punishment we have been warned about. I also want to encourage each Christian to pursue and make use of prophetic gifting.